

5.1 Ankaran: Sveti Nikolaj (Sveta Katarina)

Mitja KALIGARIČ

5.1.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Gre za enega redkih primerov v Sloveniji in na severovzhodni Jadranski obali, kjer imamo muljasto naravno obalo, ki proti morju ni zaprta, ampak je izpostavljena plimovanju, valovom in neposrednemu vplivu delovanja morja. Izbrana je bila empirično, na osnovi dolgoletnega spremljanja obmorskega ločkovja in tam rastočih redkih vrst, kot sta obmorski lan (*Linum maritimum*) in klasnata tavžentroža (*Centaureum spicatum*). Izbor na podlagi vrst bi našo izbiro potrdil. Gre tudi za enega najbolj popolnih (po številu vrst) sestojev združbe *Junceto maritimi-acuti*, kjer pa ostro ločje manjka. Tudi fiziognomsko gre za popolnoma drugačen tip obmorske vegetacije, kot smo ga sicer vajeni na slovenski morski obali - soline ali klifi.

5.1.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
1140	C	B	C	B	DRED	
1410	A	A	B	A	DRED	<i>Linum maritimum, Centaureum spicatum</i>

5.1.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
1140	110	uporaba pesticidov	B	-	10	ne	da	
	230	lov	B	-	10	ne	da	
	240	splošni odvzem (nabiranje, lov) živali	C	-	80	da	da	
	241	nabiranje (žuželk, plazilcev, dvoživk.....)	C	-	80	da	da	
	243	lov s pastmi ali zastrupljenimi vabami, krivolov	C	-	80	da	ne	
	244	druge oblike odvzema živali	C	-	80	da	ne	
	300	izkop peska in prod (gramoza)	B	-	80	da	ne	potencialno
	330	solinarstvo	C	-	80	da	ne	potencialno
	410	industrijska in trgovinska območja	B	-	80	da	da	potencialno
	420	izpusti	B	-	80	ne	da	
	440	skladiščenje na prostem	B	-	70	da	da	potencialno
	490	druge urbanizacijske in industrijske prakse	B	-	80	da	da	potencialno
	600	strukture namenjene turizmu in preživljanju prostega časa	C	-	80	da	da	potencialno
	701	onesnaževanje voda	C	-	80	da	da	potencialno
	800	zasipavanje, izsuševanje	B	-	80	da	da	potencialno
	810	izsuševanje	B	-	80	da	da	potencialno
	811	spreminjanje vodne in obvodne vegetacije z namenom izsuševanja	C	-	70	da	da	potencialno
	820	odstranjevanje sedimentov (blata, peska...)	C	-	50	da	ne	potencialno
870	nasipi, umetne plaže,... splošno	C	-	90	da	da	potencialno	
871	valobrani, pomoli in zidana obala	C	-	50	da	da	potencialno	
1410	100	obdelovanje zemlje	C	-	80	da	ne	potencialno
	102	košnja	C	-	90	da	da	
	241	nabiranje (žuželk, plazilcev, dvoživk.....)	C	-	70	da	da	potencialno

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
1410	250	splošni odvzem (nabiranje, kopanje) rastlin	C	-	80	da	da	potencialno
	251	nabiranje rastlin na znanih florističnih lokalitetah	B	-	80	da	ne	
	330	solinarstvo	C	-	80	da	ne	potencialno
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	80	da	ne	
	530	izboljšani dostop do pSCI	C	-	70	da	ne	
	600	strukture namenjene turizmu in preživljanju prostega časa	C	-	70	da	ne	
	620	športi in prostočasne aktivnosti na prostem	C	-	70	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, jeza in kolesarstvo	C	-	70	da	ne	
	623	uporaba motornih vozil	B	-	70	da	ne	
	800	zasipavanje, izsuševanje	B	-	50	da	da	
	802	pridobivanje kopnine iz morja, drugih stoječih voda ali močvirij	C	-	50	da	da	potencialno
	811	spreminjanje vodne in obvodne vegetacije z namenom izsuševanja	B	-	60	da	ne	potencialno
	820	odstranjevanje sedimentov (blata, peska...)	B	-	70	da	ne	potencialno
	870	nasipi, umetne plaže,.... splošno	C	-	60	da	ne	potencialno
871	valobrani, pomoli in zidana obala	C	-	80	da	da	potencialno	

5.1.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Območje je potrebno prepustiti naravnim vplivom, kot je vegetacijska sukcesija. Občasen odkos na predelu, kjer loček ne uspeva je neškodljiv, samo ločkovje pa ne potrebuje gospodarjenja. Prav to velja tudi za muljasto obalo. Predvsem je potrebno preprečiti delovanje človeka v smislu teptanja, vožnje, spreminjanja vodnih in slanostnih razmer. Paziti je potrebno na ohranjanje neposrednega stika morje-obala, pot med ločkovjem in morjem naj vodi po leseni brvi, ki ne ovira vpliva plimovanja.

5.1.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Kot trajnostno rabo bi opredelili le občasen in nadzorovan odkos, vendar samo na predelu s travami, kjer ločka ni. Priporočam tudi občasno čiščenje odpadkov, ki jih nanosi visoka voda in drugih nanosov (odmrle morske trave). Območje naj služi vzgojno-izobraževalnim in raziskovalnim ciljem.

5.1.6 Ocena zanesljivosti virov

Lastna opazovanja zadnjih 10 let.

5.1.7 Dodatni viri

Kaligarič, M., 1988. Halofitna vegetacija na slovenski obali. Diplomsko delo. VTOZD za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Ljubljana. 62 str.

Kaligarič, M., 1990. Botanična podlaga za naravovarstveno vrednotenje Slovenske Istre. Varstvo narave, Ljubljana 16: 17-44.

Kaligarič, M. & T. Wraber, 1988. Obmorski lan in klasnata tavžentroža v Sloveniji nista izumrla. Proteus, Ljubljana 50 (9/10): 372-373.

5.1.8 Geografski oris območja

Relativno majhno površino opisuje relief: le položni del obale je dovolj zaslanjen, da sodi v okvir tega pSCI območja. Območje se nahaja med avtokampom in plažo Sveta Katarina, v Ankaranu.

Slika 5.1: Obrisi območja pSCI.

5.2 Ankaranska bonifika

Mitja KALIGARIČ

5.2.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Gre za recentno nasuto območje, ki je nastalo v drugi polovici osemdesetih let 20. stoletja, ko je Luka Koper širila terminal za razsuti tovor in poglobljala dno. Izkopani mulj je bil odložen na območje, ki se je danes na sredini zaraslo z ruderalno vegetacijo, ob stiku z morjem in na nižjih predelih pa se je lepo razvila halofitna vegetacija. Ob zunanjem robu imamo t.i. »pokopališče školjk«, lepo razvito tanatocenozo mehkužcev, ki pa je zaradi pohojenosti in nabiranja dandanes že precej prizadeta. Območje s kvalifikacijskimi habitatni tipi izpolnjuje zahteve za predlog pSCI območja, čeravno se zavedamo težavnosti uvrstitve v omrežje Natura 2000 zaradi recentnega antropogenega nastanka in vseskozi drugačnih (ne naravovarstvenih) planskih dokumentov za to območje.

5.2.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
1310	A	B	A	A	DRED	velika površina
1410	B	C	B	B	/	
1420	B	C	B	B	/	

5.2.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
1310	501	steze, poti, kolovozi	C	-	5	da	ne	
	504	pristanišča	B	-	10	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	-	5	da	ne	
1410	120	gnojenje	C	-	5	ne	da	
	504	pristanišča	B	-	5	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	C	-	2	da	ne	
1420	850	splošna sprememba hidrografije	C	-	5	da	ne	potencialno
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	2	da	ne	
	720	pohojenost, pretirana raba	B	-	5	da	ne	
	850	splošna sprememba hidrografije	B	-	5	da	ne	potencialno
	871	valobrani, pomoli in zidana obala	C	-	5	da	ne	potencialno

5.2.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Relativno recentno muljasto območje bi morali prepustiti naravni sukcesiji, kar trem halofitnim habitatnim tipom seveda ne bi škodovalo, ampak bi jih stabiliziralo. Posebnega upravljanja torej ni, preprečiti bi morali le hojo izven stezic, nabiranje materiala ob obali (školjk) in vsako spremembo vodnega režima, infrastrukture, gradnjo objektov ipd.

5.2.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Trajnostna raba bi lahko bil naravoslovni turizem, ogled »pokopališča školjk« in sprehodi. Učna pot z ogledom treh habitatnih tipov in »pokopališča školjk« je možna raba, ki bi to pSCI območje ohranila.

5.2.6 Ocena zanesljivosti virov

Območje je dobro poznano; spremlja se sukcesija odkar je bil material deponiran leta 1986/87 do tekočega leta.

5.2.7 Dodatni viri

/

5.2.8 Geografski oris območja

Del obale, ki je nastala z odlaganjem materiala med Sveto Katarino in domom slovenske mornarice v Ankaranu. Območje sledi halofitni vegetaciji, deloma zajame osrednji del nasutih površin, kjer je razvita ruderalna vegetacija in se zaključuje z morskimi obalo.

Slika 5.2: Obris območja pSCI.

5.3 Baba

Jurij DOBRAVEC

5.3.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

V sicer karbonatnih slovenskih Alpah eno redkih večjih sklenjenih travišč s prevladujočim volkom (*Nardus stricta*). Območje Babe v Karavankah se v bistvu lahko loči na dve podenoti in sicer na gorska travišča, kjer prevladuje volk in območje pašnih planin, kjer je traviščna vegetacija bistveno bolj intenzivno izkoriščana in je volka bistveno manj.

5.3.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6230*	A	A	A	B	DPRIOR	

5.3.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6230*	120	gnojenje	A	-	10	da	ne	
	140	paša	B	+	70	da	ne	prekomerna paša škodi
	403	razpršena urbanizacija	C	-	1	da	ne	južno obrobje
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	5	da	ne	
	600	strukture namenjene turizmu in preživljanju prostega časa	B	-	5	da	ne	
	602	smučišča	A	-	5	da	ne	
	609	druge pristočasne in turistične aktivnosti	B	-	5	da	ne	jadranje
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	0	5	da	ne	

5.3.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

- znižanje intenzitete paše;
- ureditev planinskih objektov za prvotni namen;
- preprečevanje novogradenj;

5.3.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Habitatni tip je na tem območju v bistvu naraven, saj je nekdanjo pašo divjih rastlinojedov (gams, srna), zaradi katere se je naravno vzdrževal, zamenjala paša drobnice. Zmerna paša ovc, brez dodajanja kakršnihkoli kemijskih substanc (gnojil, herbicidov ipd.), bo zato sedanje vitalno stanje ohranjala. Opustitev paše verjetno zaradi ponovne naselitve rastlinojedov tudi ne bi trajnejše vplivala na spremembe habitatnega tipa. Predvsem je opazno intenziviranje pojavljanja jelena, zato sklepamo, da bi bil čas nestabilnega stanja med morebitno opustitvijo paše drobnice in vzpostavitvijo ravnovesja relativno kratek. V takem primeru je nujno redno spremljanje stanja in po potrebi ponovna uvedba paše ali občasne košnje.

5.3.6 Ocena zanesljivosti virov

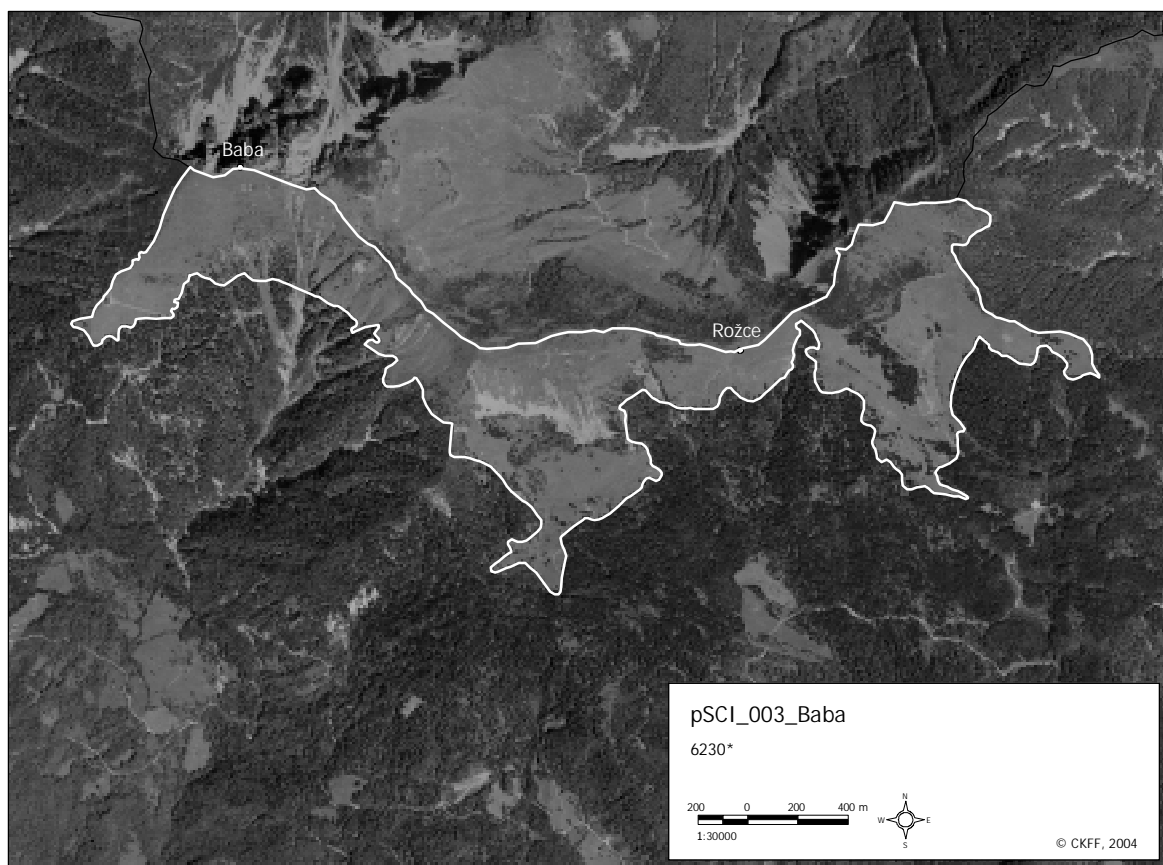
Pisnih virov s popisi habitatnih tipov na tem območju ni. Imamo nekaj navedb rastlinskih vrst, na podlagi katerih je bil verjetno izdelan tudi vsaj delen fitocenološki popis, ki pa ni objavljen. Obstaja popis vrst iz leta 2003 (avtorica Simona Strgulc Krajšek, podatkovna zbirka CKFF).

5.3.7 Dodatni viri

/

5.3.8 Geografski oris območja

Travišča na prisojni strani pod grebenom vrhov od Babe do Kleka v Karavankah, navzdol do Hrušenske planine, Dovške Rožce in Planine pod Rožco.

Slika 5.3: Obris območja pSCI.

5.4 Bača-Idrijca: prodišča

Jurij DOBRAVEC

5.4.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Na sotočju Bače in Idrijce so zaradi velikega zaledja razvita dokaj zanimiva dinamična prodišča. Naravna dinamika je sicer nujna za obstoj vseh prodišč, vendar gre tu tudi za dejstvo, da leži območje neposredno pod gorskim svetom, kar predstavlja drugačne razmere. Predvsem Bača je bogato prodonosna zaradi ustreznih kamnin v zaledju.

5.4.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
3220	A	B	A	B	/	
3240	A	B	A	B	/	

5.4.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3220	120	gnojenje	B	-	25	ne	da	
	220	športni ribolov	B	-	15	da	ne	
	300	izkop peska in prod (gramoza)	A	-	10	da	ne	
	302	odvzem materiala z obale	B	-	10	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	
	620	športi in prstočasne aktivnosti na prostem	B	-	25	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	B	-	35	ne	da	
	840	poplavljanje	B	-	30	da	ne	
3240	120	gnojenje	B	-	25	ne	da	
	220	športni ribolov	B	-	15	da	ne	
	300	izkop peska in prod (gramoza)	A	-	10	da	ne	
	302	odvzem materiala z obale	B	-	10	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	
	620	športi in prstočasne aktivnosti na prostem	B	-	25	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	B	-	35	ne	da	
	840	poplavljanje	B	-	30	da	ne	
3240	852	sprememba strug tekočih voda	A	-	35	da	ne	

5.4.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

- čim manj sprememb naravne dinamike in samih prodišč;
- omejevanje oziroma strog naravovarstven (in ne le ribiški) nadzor odvzema prodaja;
- usmerjevalne table za rekreacijske dejavnosti;

5.4.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Nobena človekova dejavnost, ki se trenutno pojavlja v predlaganem območju, trajno ne prispeva k ohranjanju habitatnega tipa. Odvzem proda naj bo le v obsegu novih naravnih nanosov.

5.4.6 Ocena zanesljivosti virov

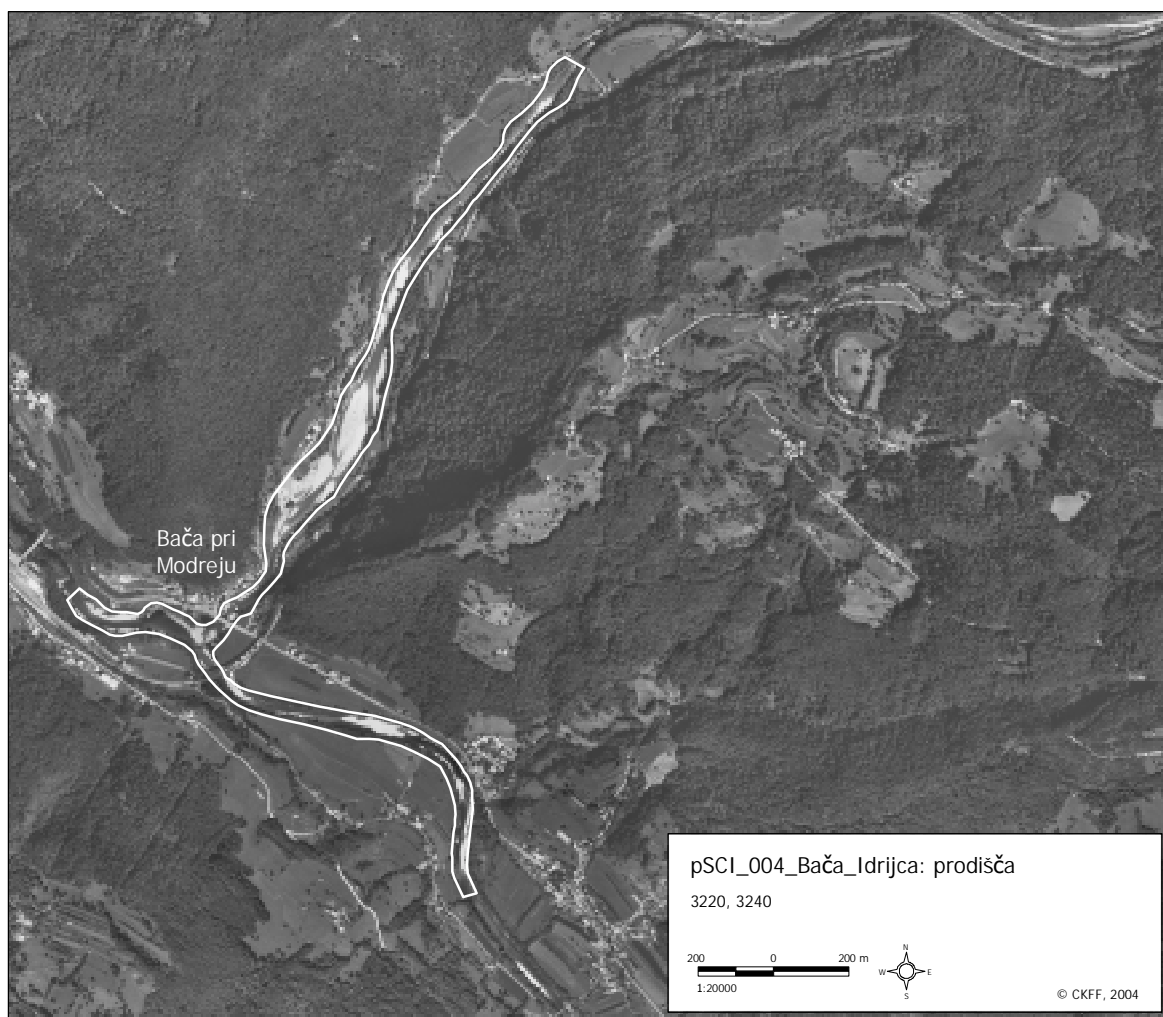
Opis stanja je pripravljen na podlagi osebnega poznavanja območja. Objav s področja ekologije in floristike ni.

5.4.7 Dodatni viri

/

5.4.8 Geografski oris območja

Območje prodišč leži na sotočju Bače in Idrijce, neposredno ob vasi Bača pri Modreju. Prečkata ga železniški in cestni most. Prodišča po Bači sicer segajo še višje gorvodno, v vasi Bača se močno razširijo in tvorijo značilne prodiščne otoke, na katerih se razvije značilna prodiščna vegetacija.

Slika 5.4: Obrisi območja pSCI.

5.5 Banjšice: travišča

Mitja KALIGARIČ

5.5.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Gre za valovito kraško planoto z izrazito »travniškim« značajem. Planota je - v nasprotju s podobnimi območji kraških travišč - dobro poseljena, travniki pa sledijo naravnim danostim: na kamnitih grebenih in hrbtih so kamniti travniki v rabi kot pašniki, v dolinicah in vrtačah pa travniki, ki se kosijo. Prav ti so že precej evtrofizirani, kar se vidi že po vrstni sestavi. Veliko jih je tudi spremenjenih v njive, tisti kamniti pa so v zaraščanju. Travišča so kraška, v glavnem z nižinsko obliko združbe *Carici-Centaureetum rupestris*.

5.5.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
62A0	B	B	B	B	/	

5.5.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
62A0	100	obdelovanje zemlje	C	-	20	da	da	
	101	sprememba kmetijske prakse	B	-	30	da	ne	
	102	košnja	B	+	25	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	C	-	10	da	da	
	120	gnojenje	B	-	29	da	da	
	140	paša	C	+	5	da	ne	podatek ni zanesljiv
	141	opuščanje paše	A	-	10	da	ne	
	171	paša drobnice	C	+	5	da	ne	podatek ni zanesljiv
	400	urbanizacija, poseljevanje	C	-	2	da	ne	
950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	60	da	ne		

5.5.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Tradicionalno travniško območje bo ostalo v obstoječem stanju le s spodbujanjem ekstenzivne košnje in delno tudi paše, preprečevati bi morali nadaljno intenzifikacijo rabe travnikov. Na srečo je veliko travišč preveč kamnitih in na plitkih tleh, da bi se intenzifikacija sploh izplačala. Na svežih, globjih tleh priporočamo košnjo brez gnojenja, lahko do dvakrat na leto.

5.5.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Preprečevanje zaraščanja s košnjo, turistične kmetije, trženje lokalnih mlečnih produktov. Le to bo dolgoročno ohranilo Banjšice kot tradicionalno travniško pokrajino.

5.5.6 Ocena zanesljivosti virov

Zanesljivost virov je zadovoljiva, zato določitev območja ni sporna.

5.5.7 Dodatni viri

/

5.5.8 Geografski oris območja

Območje sledi reliefu in negozdnim območjem planote Banjšice. Zajema osrednji del Banjške planote.

Slika 5.5: Obrisi območja pSCI.

5.6 Barje Drni (Zelenci)

Andrej MARTINČIČ

5.6.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Barje Drni se razprostira nedaleč od izvira Save Dolinke-Zelencev. Je malo več kot kilometer dolgo in približno 200 m široko območje, ki je nekoliko dvignjeno nad gladino reke Save Dolinke. Nadmorska višina je okrog 840 m. Barje Drni je nastalo z zaraščanjem dela savske struge in je pri nas edini primer alpskega limnogenega barja. Leži na skrajni južni meji evropskega areala tega tipa barj. pSCI Barje Drni (Zelenci) sestavljajo trije habitatni tipi: »EU_7140 Prehodno barje«, »EU_7230 Bazično nizko barje« in »EU_7150 Uleknine na šotni podlagi z vegetacijo zveze *Rhynchosporion*«. Prehodno barje predstavlja osrednji del, ki je že toliko dvignjen zaradi tvorbe šote, da ni več pod neposrednim vplivom reke Save. Zato je pH nevtralen do rahlo kisel, z nizko količino kalcija in nizko električno prevodnostjo talne vode. V tem delu so prisotne tudi uleknine na šotni podlagi z vegetacijo zveze *Rhynchosporion*. Osrednji del obkroža nizko barje, ki je močno pod vplivom mineralno bogate savske vode, z bazičnim pH, veliko količino kalcija in visoko električno prevodnostjo vode v podlagi.

Flora barja Drni je zelo bogata, obsega številne značilnice navedenih minerotrofnih habitatnih tipov. Posebne omembe so vredne rjava kljunka (*Rhynchospora fusca*), ki ima tod eno redkih nahajališč v Sloveniji in sicer maloštevilne ombrotrofne vrste, ki nakazujejo nadaljnji razvoj v smeri visokega barja. Mešanje minerotrofnih in ombrotrofnih vrst ter ustrezna ekologija kažejo, da je v osrednjem delu razvito prehodno barje. Tudi v vegetacijskem pogledu je barje izjemno. Poraščajo ga značilne združbe, med katerimi moramo omeniti zlasti *Caricetum limosae*, *Rhynchosporetum albae* in *Caricetum lasiocarpae*.

5.6.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
7140	A	A	B	A	DRED	
7150	A	A	A	A	DRED	
7230	B	B	A	B	DRED	

5.6.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
7140	251	nabiranje rastlin na znanih florističnih lokalitetah	B	-	ON	da	ne	
	502	ceste	C	-	20	da	da	1
	530	izboljššan dostop do pSCI	B	-	ON	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, jeza in kolesarstvo	B	-	ON	da	ne	
	700	onesnaževanje	C	-	20	da	da	
7150	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	C	-	100	da	ne	
	251	nabiranje rastlin na znanih florističnih lokalitetah	B	-	ON	da	ne	
	530	izboljššan dostop do pSCI	B	-	ON	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, jeza in kolesarstvo	B	-	ON	da	ne	
	800	zasipavanje, izsuševanje	C	-	ON	da	da	ON - ocena ni mogoča: 2
7230	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	C	-	20	da	da	
	251	nabiranje rastlin na znanih florističnih lokalitetah	B	-	ON	da	ne	
	502	ceste	C	-	20	da	da	1

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
7230	530	izboljššan dostop do pSCI	B	-	ON	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	B	-	ON	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	C	-	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča: 3

- 1) Ob rekonstrukciji ceste so cestišče premaknili na sam rob barja.
- 2) Ob premaknitvi cestišča na sam rob barja je prišlo tudi do delnega zasipavanja obrobne predela.
- 3) Premaknitev cestišča na sam rob barja in delno zasipavanje pomenita tudi kemični vpliv, onesnaževanje vode ob dežju, pozimi pa nastaja možnost vplivanja soljenja ceste.

5.6.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Zaradi biotopa, flore in vegetacije predstavlja barje Drni edinstven tovrstni habitatni tip pri nas. Dostop na barje je treba fizično preprečiti, na obrobju barja narediti opazovalno ploščad z informacijskimi tablam in vse morebitne shojene poti speljati naokrog. Potrebna je stroga zaščita, popolna prepoved vsakega posega in tudi hoje po barju, omejitev soljenja ceste v tem predelu in ureditev odvodnavanja s cestišča tako, da se ta voda izteka v Savo pod Zelenci. Raziskave bi morale biti natančno planirane in naravovarstveno nadzorovane med potekom. Vsaj vsaki dve leti je potrebno natančno kartiranje habitatnih tipov s poudarkom na barjanskih habitatnih tipih, ter s primerjavo stanja med leti ugotavljati spremembe ter temu ustrezno načrtovati in izvajati morebitne vzdrževalne posege. Definirati je potrebno tudi pufersko območje okoli pSCI in določiti dopustno rabo na tem območju.

5.6.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Prepovedati je treba kakršnokoli rabo, razen omejene in nadzorovane rabe v učne in raziskovalne namene.

5.6.6 Ocena zanesljivosti virov

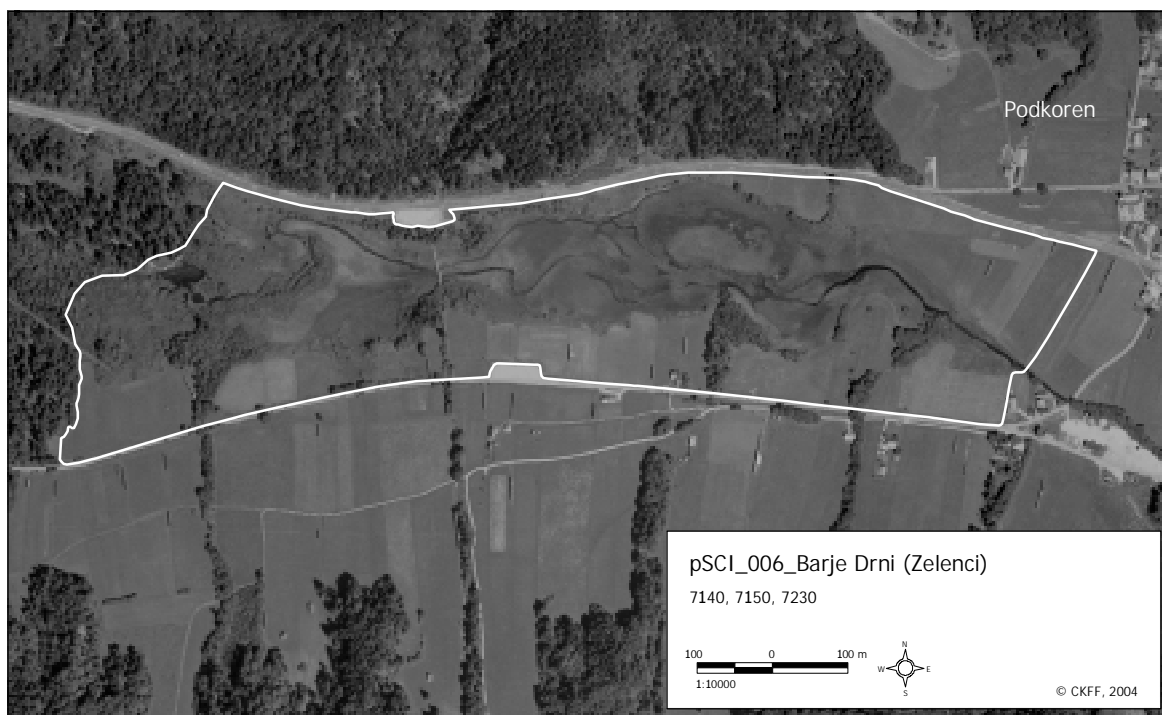
Območje pSCI je bilo natančno raziskano v obdobju 1982-1988, kasneje je bila občasna kontrola.

5.6.7 Dodatni viri

Martinčič, A., 1988. Flora in vegetacija barja Drni pri Zelencih. Biološki vestnik, Ljubljana 36(3): 19-32.
 Martinčič, A., 1994. Združba *Caricetum lasiocarpae* W. Koch 1926 v Sloveniji. Hladnikia, Ljubljana 3: 17-23.

5.6.8 Geografski oris območja

pSCI območje leži na levem bregu Save Dolinke nedaleč od Zelencev, vzdolž magistralne ceste med Ratečami in Podkorenom, na nadmorski višini približno 840 m. Območje je z vegetacijo jasno razpoznavno in omejeno od okolice.

Slika 5.6: Obris območja pSCI.

5.7 Begunjščica

Jurij DOBRAVEC

5.7.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Begunjščica je visoko po pobočjih poraščena z gozdom. Značilna alpska travišča prisojnega pobočja so nastala le tik pod grebenom, intenzivna paša, predvsem v preteklosti, pa je gozdno mejo znižala na sedanjo višino. Za potrebe paše skrčene površine segajo navzdol do višine, pod katero ni bilo možno že zaradi prevelike strmine in nevarnosti povečane erozije. Habitatni tipi z naravnega ovršnega dela hriba so se razširili proti nižjim legam, zato je danes slika relativno enotna. Skalovje in manjša melišča so mozaično razporejena med gorske travnike, prevladujejo pa na osojni strani. Območje je bilo izbrano zaradi značilnega prepleta vseh treh kvalifikacijskih habitatnih tipov in dobre ohranjenosti. Hkrati je predlagano območje eno večjih strnjenih kompleksov kvalifikacijskih habitatnih tipov v Karavankah.

5.7.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6170	A	B	B	B	/	
6520	C	B	B	B	/	
8210	C	C	B	C	/	

5.7.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6170	140	paša	B	-	80	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	B	-	10	da	ne	
	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	B	-	20	da	ne	
	625	jadralsstvo, padalstvo, zmajarstvo, balonarstvo	C	-	5	da	ne	
6520	120	gnojenje	B	-	20	da	ne	
	140	paša	A	+	80	da	ne	
	171	paša drobnice	A	+	30	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	5	da	ne	
8210	501	steze, poti, kolovozi	C	-	3	da	ne	

5.7.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

- nadzor paše;

5.7.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Habitatni tip na tem območju so v relativno naravnem stanju, saj je nekdanjo pašo divjih rastlinojedov (predvsem srna), zamenjala paša drobnice. Zmerna paša, brez dodajanja kakršnihkoli kemijskih substanc (gnojil, herbicidov ipd.), bo zato sedanje stanje ohranjala v vitalnem stanju. Opustitev paše pa verjetno zaradi ponovne naselitve rastlinojedov tudi ne bi trajnejše prispevala k spremembi. Predvsem je opazno intenzivirne pojavljanja jelena, zato sklepamo, da bi bil čas nestabilnega stanja med morebitno opustitvijo paše drobnice in vzpostavitvijo

ravnovesja relativno kratek. V tem primeru je potrebno redno spremljanje stanja in morebitna naknadna uvedba paše ali občasne košnje.

5.7.6 Ocena zanesljivosti virov

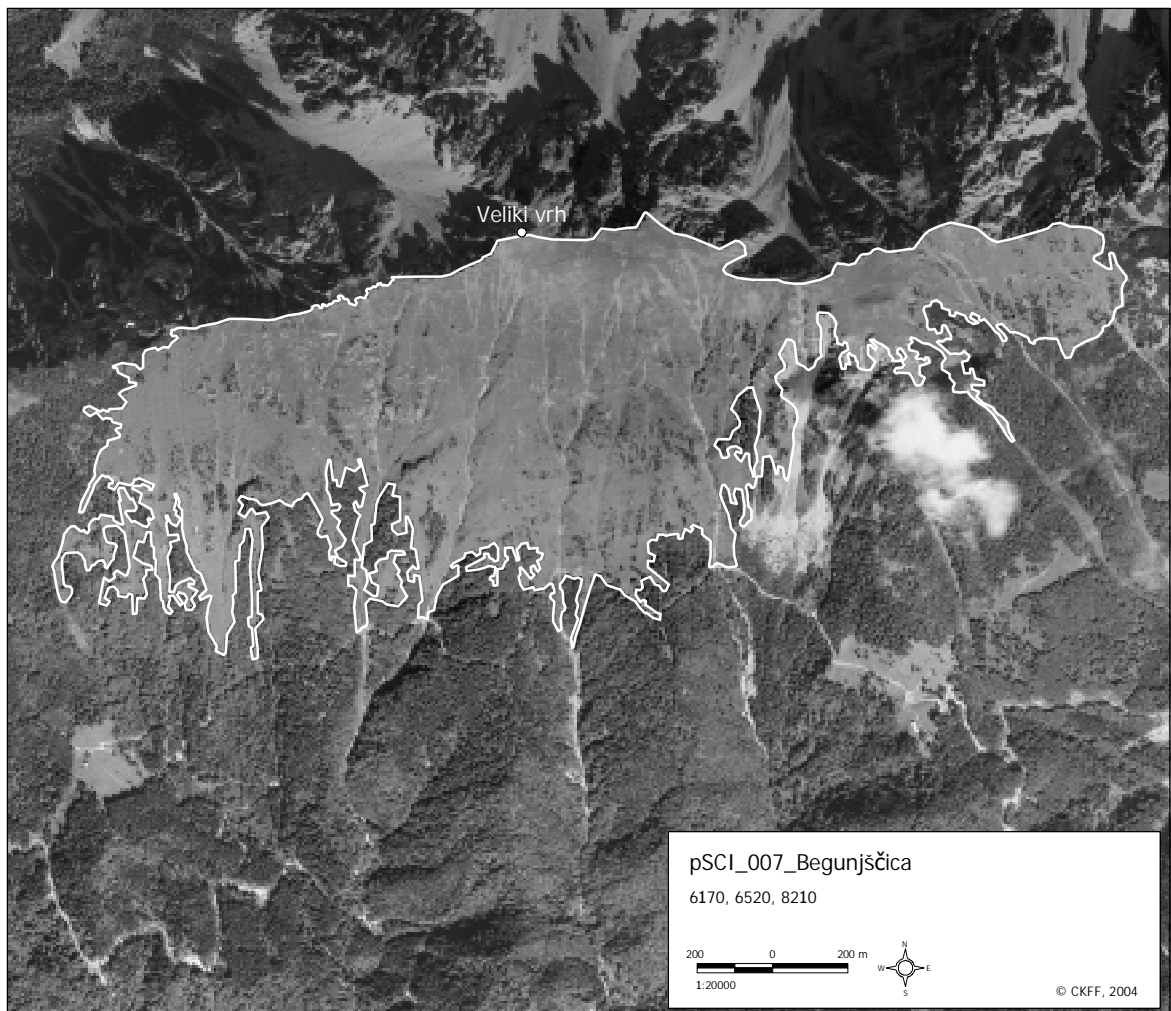
Obstaja nekaj botaničnih opisov v poljudni literaturi, ki glede na počasnost naravnih sprememb zadoščajo za oceno stanja.

5.7.7 Dodatni viri

/

5.7.8 Geografski oris območja

Južna pobočja Begunjščice nad drevesno mejo.

Slika 5.7: Obris območja pSCI.

5.8 Bela Krajina: J del

Sonja ŠKORNIK

5.8.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Gre za skrajno južno območje najbolj JV slovenske pokrajine, ki je vse do danes še ohranila značilno belokranjsko pokrajinsko podobo. Tako je v tradicionalni in ekstenzivni rabi ostal tudi del travnatih površin. Na plitkejših in revnih rjavih in rdečih tleh se je razvil poseben tip zakisanih suhih mezobrometalnih travnikov, na globljih rodovitnejših tleh in tam, kjer so intenzivneje dognojevali, pa mezofilnejši arenateretalni travniki. Posebnost mezobrometalnih travnikov na izrazito suhih in toplih legah so tudi nekatere tipične submediteransko-ilirske vrste, kot posledica vplivov iz Kvarnerskega zaliva.

5.8.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6210	A	B	B	B	DPRIOR	
6510	B	B	B	B	/	

5.8.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6210	100	obdelovanje zemlje	C	-	5	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	20	da	ne	
	102	Košnja	B	+	25	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	B	-	5	da	da	
	120	gnojenje	B	-	5	da	ne	
	140	paša	C	+	10	da	ne	
	141	opuščanje paze	B	-	15	da	ne	
	180	požiganje	C	+	2	da	ne	
	400	urbanizacija, poseljevanje	B	-	1	da	ne	
6510	948	požari	C	0	5	da	ne	zelo občasno
	950	razvoj (sukcesija) biocenoza	B	-	20	da	ne	
	100	obdelovanje zemlje	A	-	10	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	20	da	ne	
	102	košnja	A	+	25	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	C	-	5	da	ne	
	120	gnojenje	A	-/+	15	da	ne	
	140	paša	C	+	20	da	ne	
	400	urbanizacija, poseljevanje	B	-	1	da	ne	
950	razvoj (sukcesija) biocenoza	B	-	10	da	ne		

5.8.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Za vzdrževanje lepo ohranjenih mezobrometalnih travnikov in pašnikov je pomembna nadaljnja ekstenzivna raba - košnja in/ali paša brez dognojevanja. Pogoji za ohranitev floristično bogatih arenateretalnih travnikov je zmerno dognojevanje ter košnja dvakrat do trikrat letno, lahko tudi v kombinaciji z jesensko pašo. Številne površine se zaradi opuščanja rabe (košnje, paze) zaraščajo, zato bo potrebno poskrbeti za odstranjevanje lesnih vrst in nato vzpostaviti ponovno redno rabo v kolikor bi želeli povečati delež ekstenzivnih travišč.

5.8.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Ohranjanje sonaravnega kmetovanja, ohranjanje poseljenosti s povečevanjem obrtne, rekreacijsko-turistične vloge pokrajine. Posebno vlogo na tem območju je treba dati razvoju kmečkega turizma in trženja lokalnih produktov mlečnega izvora.

5.8.6 Ocena zanesljivosti virov

Na območju je potekalo kartiranje travišč v letih 1999 do 2001 (Kaligarič et al. 2003), leta 2001 pa kartiranje habitatnih tipov (Brancelj et al. 2002). Meje območja tako temeljijo na rezultatih teh dveh projektov. Na podlagi kartiranja habitatnih tipov v merilu 1:5000 so za posamezne kvalifikacijske habitatne tipe zarisana zgoštevna območja (Slika 5.8b).

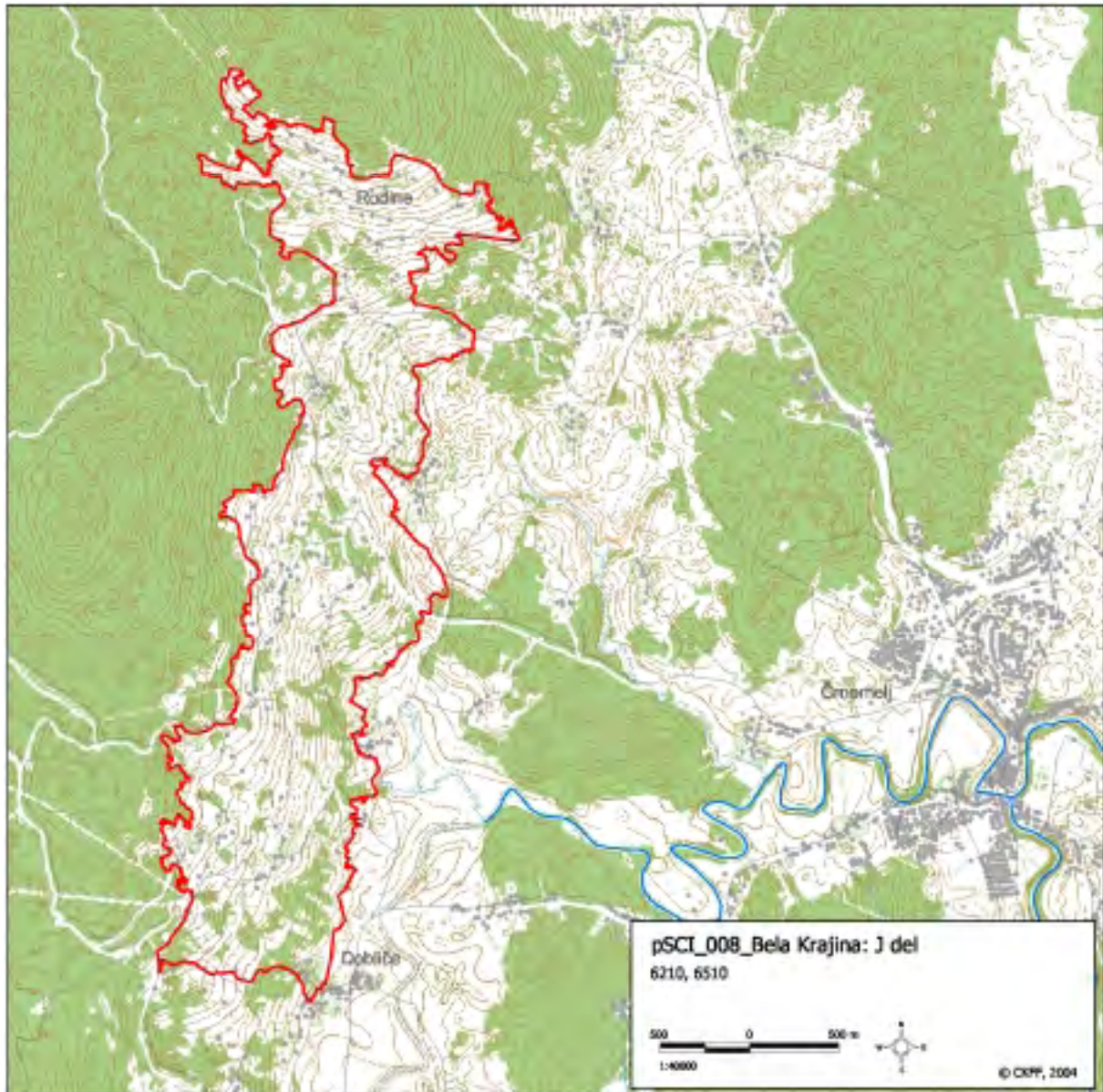
5.8.7 Dodatni viri

Brancelj, A., M. Germ, D. Tome, O. Urbanc-Berčič, A. Vrezec, J. Plazar, N. Gorjanc, M. Urbanc, F. Petek, M. Zorn, B. Komac, G. Mahnič, B. Pegan Žvokelj & P. Rosulnik, 2002. Kartiranje negozdnih habitatnih tipov območje Bela krajina - zahod 3 (zaključno poročilo). Nacionalni inštitut za biologijo, Ljubljana.

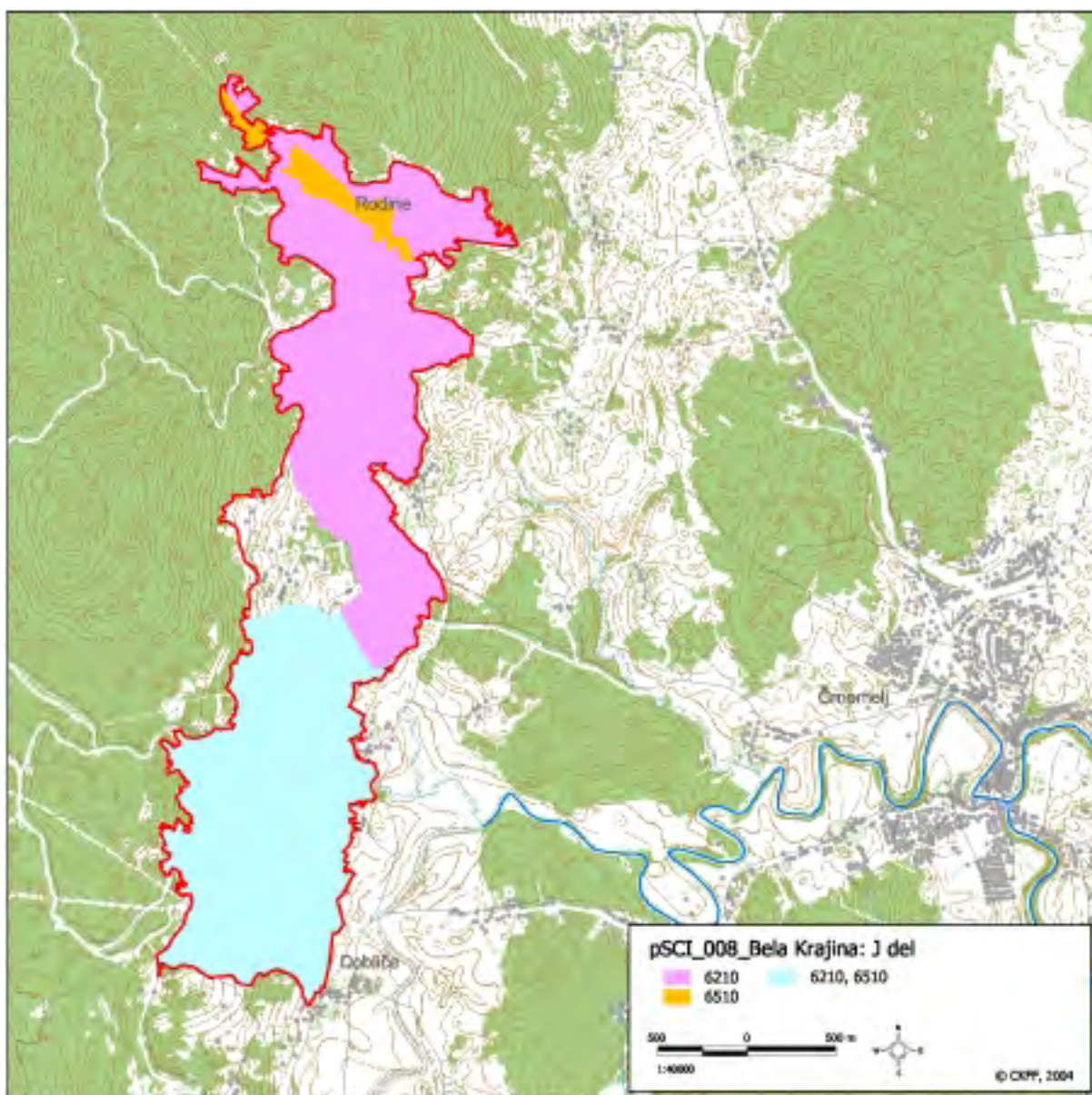
Kaligarič, M., A. Seliškar & P. Veen, 2003. Grasslands of Slovenia. Society for Natural History in Slovenia & Royal Dutch Society for Nature Conservation. European Grasslands Report Nr. 5. 86 pp.

5.8.8 Geografski oris območja

Območje leži na pobočjih zahodno od Črnomlja in je na skrajnem zahodnem delu omejeno z gozdom. Na severu sega do zaselka Rodine, na jugu do Dobilča in Griča, na vzhodu pa do Jelševnika in Tuševoga dola.

Slika 5.8a: Obris območja pSCI.

Slika 5.8b: Zgostitvena območja kvalifikacijskih habitatnih tipov na pSCI območju.

5.9 Bela Krajina: S del

Branka TRČAK

5.9.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Predlagano območje leži na severnem robu Bele Krajine, južno od Gorjancev. Za območje Bele Krajine je značilna velika razdrobljenost terena, kar je pogojeno z razgibanim reliefom in podlago ter posledično raznoliko rabo prostora. Na predlaganem območju je mozaičnost habitatnih tipov velika in med sabo se tako prepletajo različni tipi travišč, njive, vasi ter zaraščajoče se površine. Površina travišč iz razredov *Festuco-Brometea* in *Arrhenatheretea* je na tem območju močnejše skoncentrirana v primerjavi z ostalim delom Bele Krajine, kjer takšne habitatne tipe sicer tudi najdemo.

5.9.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6210	A	C	B	B	DKOMP	
6510	B	B	A	A	DKOMP	

5.9.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6210	100	obdelovanje zemlje	C	-	50	da	da	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	70	da	da	
	102	košnja	B	+	80	da	ne	opuščanje
	110	uporaba pesticidov	B	-	20	da	da	
	120	gnojenje	B	-	20	da	da	
	140	paša	C	+	5	da	ne	
	141	opuščanje paše	B	-	10	da	ne	
	150	komasacije ipd.	B	-	0	da	ne	potencialno
	180	požiganje	C	+	0	da	ne	potencialno
950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	50	da	NR	NR - ni relevantno	
6510	100	obdelovanje zemlje	A	-	50	da	da	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	70	da	da	
	102	košnja	A	+	80	da	ne	opuščanje
	110	uporaba pesticidov	C	-	20	da	da	
	120	gnojenje	A	+/-	20	da	da	
	140	paša	C	+	5	da	ne	
	141	opuščanje paše	B	-	10	da	ne	
	150	komasacije ipd.	A	-	0	da	ne	potencialno
	190	druge kmetijske in gozdarske prakse	B	0	ON	da	ne	pogozdovanje; ON - ocena ni mogoča
948	požari	C	0				potencialno	
950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	50	da	ne		

5.9.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Na območju je potrebno travišča vzdrževati s košnjo, v manjši meri lahko tudi z ekstenzivno pašo. Na zaraščajočih se traviščih je potrebno grmovje odstraniti in dalje travnike vzdrževati s košnjo vsaj enkrat letno. Preprečiti je potrebno vnos hranil (gnoja) in uporabo pesticidov.

5.9.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Veliko površin je opuščanih in se zaraščajo. Vzpodbujati je potrebno košnjo enkrat do dvakrat letno, pogojno tudi ekstenzivno pašo. Ker je površina z nižinskimi ekstenzivno gojenimi travniki (EU_6510) večja od površine polnaravnih suhih travnišč (EU_6210), naj se na določenem deležu (približno 30 %) na prvih gnojenje opusti.

5.9.6 Ocena zanesljivosti virov

Območje pSCI je bilo natančno skartirano (Leskovar et al. 2002).

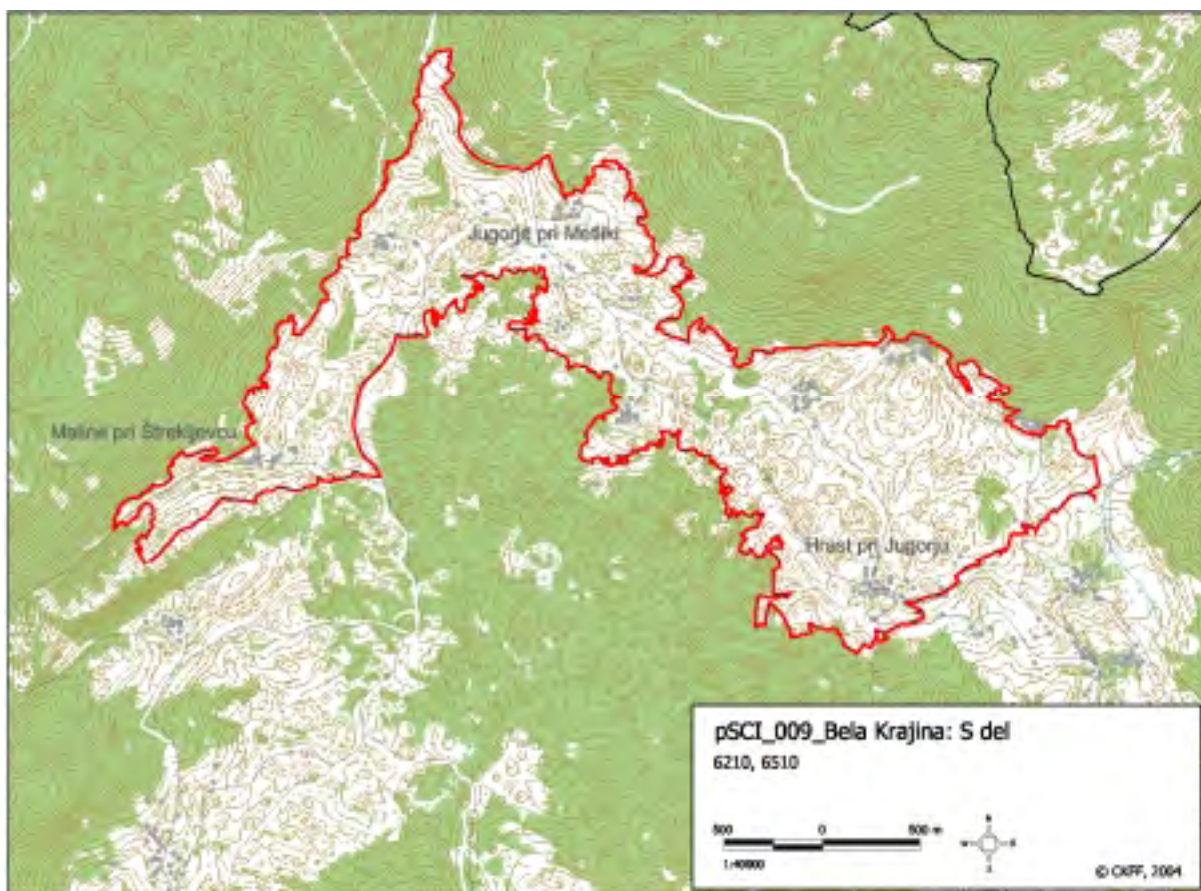
Na podlagi kartiranja habitatnih tipov v merilu 1:5000 so za posamezne kvalifikacijske habitatne tipe zarisana gostitvena območja (Slika 5.9b).

5.9.7 Dodatni viri

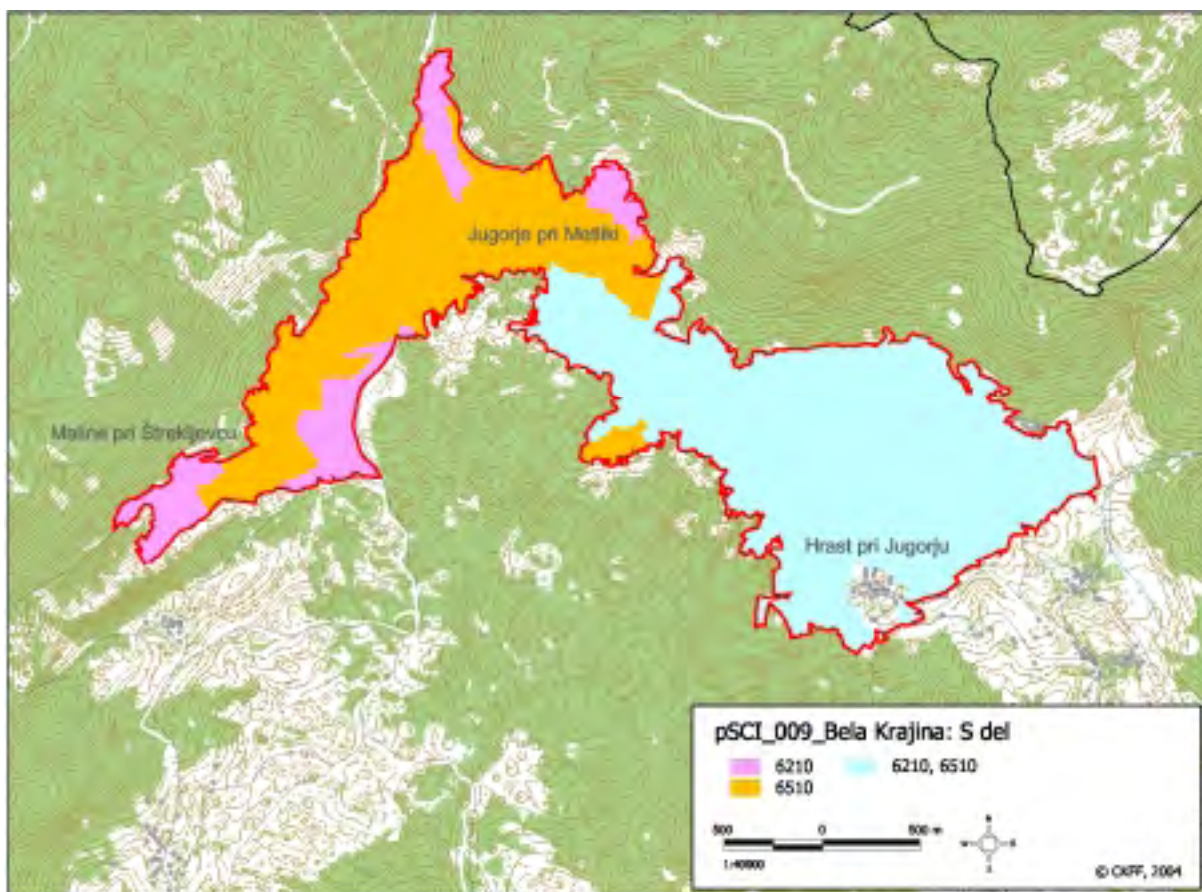
Leskovar, I., M. Govedič, M. Jakopič, P. Presetnik, B. Rozman & B. Trčak, 2002. Kartiranje negozdnih habitatnih tipov Bela krajina - Zahod 1 (končno poročilo). Naročnik: Agencija Republike Slovenije za okolje, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 18 str.

5.9.8 Geografski oris območja

Območje približno podkvaste oblike označujejo zaselek Maline pri Štrekljencu na zahodu, na severu Jugorje pri Metliki in na vzhodu Ravnace ter Hrast pri Jugorju.

Slika 5.9a: Obrisi območja pSCI.

Slika 5.9b: Zgostitvena območja kvalifikacijskih habitatnih tipov na pSCI območju.

5.10 Bloška planota

Andrej MARTINČIČ, Sonja ŠKORNIK

5.10.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Bloke so obsežna kraška planota na nadmorski višini med 700 in 800 m. Ob potoku Bloščica, ki zaradi majhnega padca izjemno močno meandrira, in ob številnih majhnih pritokih je nastalo obsežno močvirno območje. Kljub poseljenosti in kmetijski rabi so na Bloški planoti dobro ohranjeni nekateri značilni habitatni tipi, vredni varovanja.

Močvirni predeli ob potoku Bloščica in pritokih predstavljajo največje strnjeno območje habitatnega tipa EU_7230 v Sloveniji z bogato floro in pestro vegetacijo. Med redkimi in ogroženimi vrstami slovenske flore, ki uspevajo tod, so poletna škrbica (*Spiranthes aestivalis*), mala mešinka (*Utricularia minor*), močvirska triroglja (*Triglochin palustre*), dolgolistna rosika (*Drosera anglica*), pegasta prstasta kukavica (*Dactylorhiza maculata* ssp. *transsilvanica*), močvirski grint (*Senecio paludosus*). Med združbami je najbolj razširjena *Schoenetum ferruginei*, značilne pa so še *Caricetum rostratae*, *Caricetum davallianae* in *Eleocharitetum quinqueflorae*. Po floristični sestavi bi lahko sem šteli tudi manjši kompleks združbe *Caricetum lasiocarpae*, ki je sicer po definiciji združba habitatnega tipa EU_7140, vendar je njena sestava povsem minerotrofna, brez ombrotrofnih elementov. Na nekolkotno dvignjenem obrobju, kjer je manjša talna vlažnost in močnejše kopičenje humusa, prehajajo nekatere od imenovanih združb v habitatni tip EU_6410. Vmesni pas tvori zlasti združba *Schoeno ferruginei-Molinietum*, ki združuje značilnice bazičnih nizkih barj in molinietalne vrste.

5.10.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6410	A	B	B	B	DKOMP	
6430F	B	C	B	B	/	<i>Filipendulion</i>
6510	A	B	B	B	/	
7140	B	B	A	B	DRED	
7230	A	A	A	A	DRED	

5.10.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6410	102	košnja	A	+	> 50	da	ne	
	120	gnojenje	A	-	ON	da	da	ON - ocena ni mogoča
	140	paša	C	0	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča
	141	opuščanje paše	C	0	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	< 10	ne	ne	
	502	ceste	C	-	< 10	ne	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	C	-	< 10	da	da	1
6430F	102	košnja	C	0	5	da	ne	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	A	-	10	da	ne	
	502	ceste	C	-	5	ne	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	20	da	da	
	966	antagonizem zaradi tujerodnih vrst	B	-	10	da	da	
6510	100	obdelovanje zemlje	A	-	5	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	5	da	da	
	102	košnja	A	+	30	da	ne	

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6510	110	uporaba pesticidov	C	-	5	da	da	
	120	gnojenje	A	-/+	20	da	da	zmerno dopustno
	140	paša	C	+	10	da	ne	
	170	živinoreja	B	+	5	da	da	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoza	B	-	5	da	ne	
	952	evtrofikacija	B	-	5	da	ne	
7140	950	razvoj (sukcesija) biocenoza	C	-	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča: 2
7230	102	košnja	C	-	< 10	da	ne	3
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	ON	da	da	ON - ocena ni mogoča: 4
	810	izsuševanje	C	-	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča: 5
	853	spreminjanje vodostaja	B	-	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča
	950	razvoj (sukcesija) biocenoza	C	-	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča

- 1) Razvoj biocenoze v habitatnem tipu EU_6410 je možen predvsem s pomočjo človeka, če spreminja vodni režim biotopa. Na Bloški planoti trenutno ni posegov v ta habitatni tip. Naravno zaraščanje z rdečim borom je sicer možno, vendar zelo počasno.
- 2) Sukcesija v progresivno ali regresivno smer iz združbe *Caricetum lasiocarpae* je možna le s pomočjo človeka s spreminjanjem vodnega režima biotopa. Vendar na edinem rastišču te združbe, pri vasi Ulaka, ni opaziti takih posegov niti sukcesijskega razvoja.
- 3) Košnja v habitatnem tipu EU_7230 pomeni destruktivni poseg. Vendar se košnja odvija le v obrobem delu na nekaterih območjih, kar predstavlja prostorsko zanemarljiv obseg.
- 4) Obseg novih komunikacij, ki so jih napravili v zadnjem času je neznaten in ne vpliva bistveno na habitatni tip.
- 5) Nekaj neznatnih poizkusov osuševanja močvirnih površin s pomočjo jarkov je bilo, vendar jih ne vzdržujejo, zato se vzpostavlja staro stanje. Le v predelu Staro volčje so v zadnjih nekaj letih pripravili nov pašnik na večji površini, ki je obrobno segel v manjši kompleks habitatnega tipa EU_7230.

5.10.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Zaradi pestrosti habitatnih tipov v pSCI območju varstvene usmeritve niso enotne. Površine na nizkih in prehodnem barju bi morale biti popolnoma zaščitene. Na površinah s habitatnim tipom EU_6410, ki jih je sicer tudi potrebno zaščititi, pa bi kot varstveni ukrep morala še naprej obstajati vsakoletna košnja, da ne bi prišlo do zaraščanja z rdečim borom. Dovoljeno ne sme biti nikakršno spreminjanje vodnega režima na celotnem porečju Bloščice.

5.10.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

V habitatnih tipih EU_7230 in EU_7140 ne sme biti dovoljena nikakršna raba. V habitatnem tipu EU_6410 pa bi se moralo kot varstveni ukrep še naprej kositi enkrat letno, pozno poleti, da se prepreči naravno zaraščanje z rdečim borom, vendar brez gnojenja.

5.10.6 Ocena zanesljivosti virov

Močvirne površine so bile dokaj natančno proučene v obdobju 1990-1995.

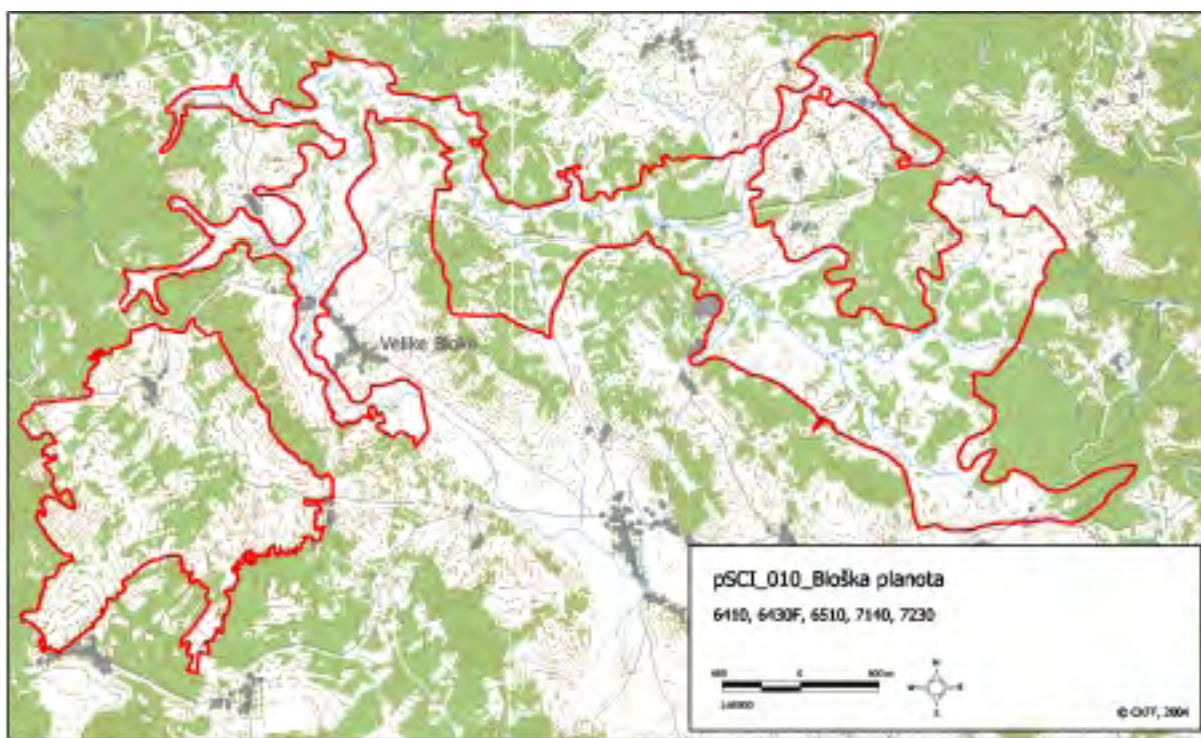
5.10.7 Dodatni viri

- Leskovar, I., 1996. Prispevek k poznavanju vegetacije Bloške planote. Hladnikia, Ljubljana 6: 27-38.
- Leskovar-Štamcar, I., 1996. Mejne združbe in smeri razvoja vegetacije reda Tofieldietalia (*Scheuchzerio-Caricetea fuscae*) v Sloveniji [Contact communities and directions of development of the vegetation belonging to the order Tofieldietalia (*Scheuchzerio-Caricetea fuscae*) in Slovenia]. Magistrsko delo. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. VIII, 79 str.

- Martinčič, A., 1991. Vegetacijska podoba vrst iz rodu *Schoenus* L. v Sloveniji: I. *Schoenus nigricans* L. Biološki vestnik, Ljubljana 39(3): 27-40.
- Martinčič, A., 1994. Združba *Caricetum lasiocarpae* W. Koch 1926 v Sloveniji. Hladnikia, Ljubljana 3: 17-23.
- Martinčič, A., 2001. Vegetacijska podoba vrste *Schoenus ferrugineus* L. v Sloveniji. Hladnikia, Ljubljana 12/13: 87-105.
- Martinčič, A., I. Maher, I. Leskovar, G. Kosi, P. Skoberne & D. Luznar, 1992. Zasnova rajonizacije ekosistemov R Slovenije (Kataster značilnih ekosistemov R Slovenije). II/1 Nizka barja v Sloveniji. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani. 51 str.
- Martinčič, A., I. Maher, I. Leskovar, G. Kosi, P. Skoberne & D. Luznar, 1994. Zasnova rajonizacije ekosistemov Slovenije (Kataster značilnih ekosistemov). II/2 Nizka barja v Sloveniji, Opisi barj. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 63 str.
- Peterlin, S., 1983. Naravoslovni sprehod ob Bloščici. Proteus, Ljubljana 45 (8): 291-294.

5.10.8 Geografski oris območja

pSCI Bloška planota leži na obsežni kraški planoti na Notranjskem, ob potoku Bloščica in njenih številnih pritokih, obsega pa tudi pobočja nekaterih hribov, ki obrobajo planoto. Površine pSCI so na podlagi vegetacije dovolj natančno omejene.

Slika 5.10: Obris območja pSCI.

5.11 Boč-Donačka gora-Haloze

Mitja KALIGARIČ

5.11.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Gre za zelo veliko območje, ki bi ga lahko imenovali »naravni rezervat Štajerske« ali »center biodiverzitete Štajerske«, saj je sicer območje Štajerske oz. kar severovzhodne Slovenije zelo poseljeno, kmetijsko preoblikovano, prepredeno s cestami, skratka z naravovarstvenega stališča degradirano. Območje gozdnatih Haloze je pomembno ne le zaradi gozdnih in negozdnih habitatnih tipov (travišč), ampak tudi zaradi svoje relativno majhne poseljenosti, velike pokritosti z gozdom, dveh floristično pomembnih vrhov - Boča in Donačke gore in ohranjene tradicionalne rabe v hribovitih predelih. Posebej bi izpostavil vinorodne Haloze, saj vsebujejo zagotovo največjo gostoto mezobrometalnih travnikov v Sloveniji in morda eno največjih v Srednji Evropi, čuti se vpliv submediterana (jadranska smrdljiva kukavica *Himantoglossum adriaticum*, čopasta hrušica *Muscari comosum*, širokolistna lobodika *Ruscus hypoglossum*, bodeča lobodika *R. aculeatus* ipd.), oblike kmetijstva so zaradi konfiguracije terena in demografske strukture ostale tradicionalne, ekstenzivne in ohranjajo visoko diverzitetu habitatov in flore.

5.11.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6210*	A	B	B	A	DPRIOR DODG	
6510	B	B	B	B	/	

5.11.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6210*	100	obdelovanje zemlje	C	-	10	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	30	da	ne	
	102	košnja	B	+	40	da	ne	največ dvakrat letno
	110	uporaba pesticidov	B	-	10	da	ne	
	120	gnojenje	B	-	20	da	ne	
	150	komasacije ipd.	B	-	10	da	ne	potencialno
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	C	-	10	da	ne	
	180	požiganje	C	+	1	da	ne	
	400	urbanizacija, poseljevanje	B	-	5	da	ne	
	601	igrišča za golf	C	-		da	ne	potencialno
602	smučišča	C	-	1	da	ne		
950	razvoj (sukcesija) biocnoz	B	-	20	da	ne		
6510	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	10	da	ne	
	102	košnja	A	+	20	da	ne	največ dvakrat letno
	110	uporaba pesticidov	C	-	5	da	ne	
	120	gnojenje	A	-	15	da	ne	
	140	paša	C	+	5	da	ne	
	141	opuscanje paše	B	-	5	da	ne	
	150	komasacije ipd.	A	-	10	da	ne	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	A	-	10	da	ne	
	170	živinoreja	B	+	10	da	ne	
	400	urbanizacija, poseljevanje	B	-	5	da	ne	
601	igrišča za golf	C	-		da	ne	potencialno	

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6510	952	evtrofikacija	B	-	10	da	ne	

5.11.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Gre za velik kompleks gozda z ohranjenimi suhimi in mezofilnimi tradicionalnimi travniki. Tu imamo dve med seboj različni območji. Vinorodne Haloze predstavljajo vzhodno polovico območja, na vzhodni strani ceste Maribor-Zagreb, s specifikjo večje poseljenosti in manj gozda ter izredno gostoto mezobrometalnih suhih in nekaj mezofilnih arenateretalnih travišč. Gozdnate Haloze pa predstavljajo zahodni del območja, zahodno od omenjene ceste, z dvema markantnima vrhovoma (Boč, Donačka gora) na obrobju, za katera so poleg suhih in mezofilnih travišč značilni še relikti alpske in submediteranske (kraške) flore. Vsebuje tudi nekaj skalnatih sten z naskalnimi vrstami alpskega in submediteranskega porekla ter stenoendemno vrsto *Sempervivum juvanii* (juvanov netresk) na Donački gori. Kompleks je izjemno pomemben regionalno, saj pomeni sredi intenzivneje poseljene in kmetijsko obdelane pokrajine dovolj velik in vitalen »otok« gozda, skalovja in dveh sekundarnih habitatnih tipov (travnikov), kot rezultata tradicionalne rabe, ki ohranja visoko diverzitetu. Varstvene usmeritve gredo predvsem v dve smeri. Ena smer zadeva naravne habitate (gozd, skalovje), ki predvideva čimbolj popolno prepuščanje naravnim procesom (skale) oziroma sonaravno rabo gozda. Druga smer pa zahteva košnjo kot način rabe in upravljanja in se v veliki meri pokriva z usmeritvami trajnostnega razvoja v regiji.

5.11.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Habitatna tipa EU_6210 in EU_6510 zahtevata aktivno upravljanje - košnjo, kar se ujema s trajnostnim razvojem v regiji, ki gradi na okolju prijaznem turizmu, lokalnih proizvodih, »ekološki« pridelavi ipd. Vinorodne Haloze zaradi specifikje reliefa ne prenesejo intenzivnejše kmetijske obdelave, zato je nujno subvencioniranje ohranjanja zatečenega stanja, saj opuščanje rabe vodi v zaraščanje in s tem slabšanje stanja obeh kvalifikacijskih habitatnih tipov.

5.11.6 Ocena zanesljivosti virov

Viri so zanesljivi, saj območje (predvsem Vinorodne Haloze) spremljamo zadnjih nekaj let.

5.11.7 Dodatni viri

/

5.11.8 Geografski oris območja

Območje je dobro označeno z reliefom, saj se razprostira južno od Dravske ravnice oziroma doline Dravinje. Na jugu meji na osnovi reliefa oziroma hrvaške meje, na vzhodu pa je meja slabše definirana, vendar je postavljena tako, da obsega naravovarstveno pomembnejši del območja.

Slika 5.11: Obris območja pSCI.

5.12 Bohinj: Rudnica: melišča

Jurij DOBRAVEC

5.12.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Na južnem pobočju hriba Rudnica, ki značilno ločuje Spodnjo in Zgornjo bohinjsko dolino in je z južne in severne strani preoblikovan zaradi Bohinjskega ledenika, so pod skalnim prelomom nastala tipična melišča s toploljubno vegetacijo in nekaterimi redkimi kraškimi vrstami (npr. peresasta bodalica *Stipa eriocaullis*), ki so v okolici verjetno ostale iz toplih obdobij holocena. Okoliško, bolj stabilno podlago, večinoma poraščajo toploljubne gozdne združbe s črnim gabrom (*Ostryo-Carpinetum*), na obršnem delu prevladuje bukov gozd. Melišča v osrednjih delih niso poraščena in precej dinamična. Glede na prisotnost toploljubnih vrst, nadmorsko višino (550 do 800 m) in ekspozicijo gre za tipična Srednjeevropska karbonatna melišča montanskega in nižinskega pasu, kar je tudi razlog za predlog območja.

5.12.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
8160*	A	B	A	B	DPRIOR	

5.12.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
8160*	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	

5.12.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Po območju, predvsem po zgornjem robu melišča, poteka nekaj starih pastirskih poti, ki se v zadnjih letih bolj uporabljajo zaradi atraktivnosti Rudnice (pogled na Bohinjsko jezero). Poti naj ostanejo v sedanjem obsegu, vzdrževanje naj bo pod nadzorom. Novih poti znotraj območja pa naj ne bi nadelavali.

5.12.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Znotraj pSCI naj ne bo nobene rabe, saj bi imela vsaka raba negativen vpliv.

5.12.6 Ocena zanesljivosti virov

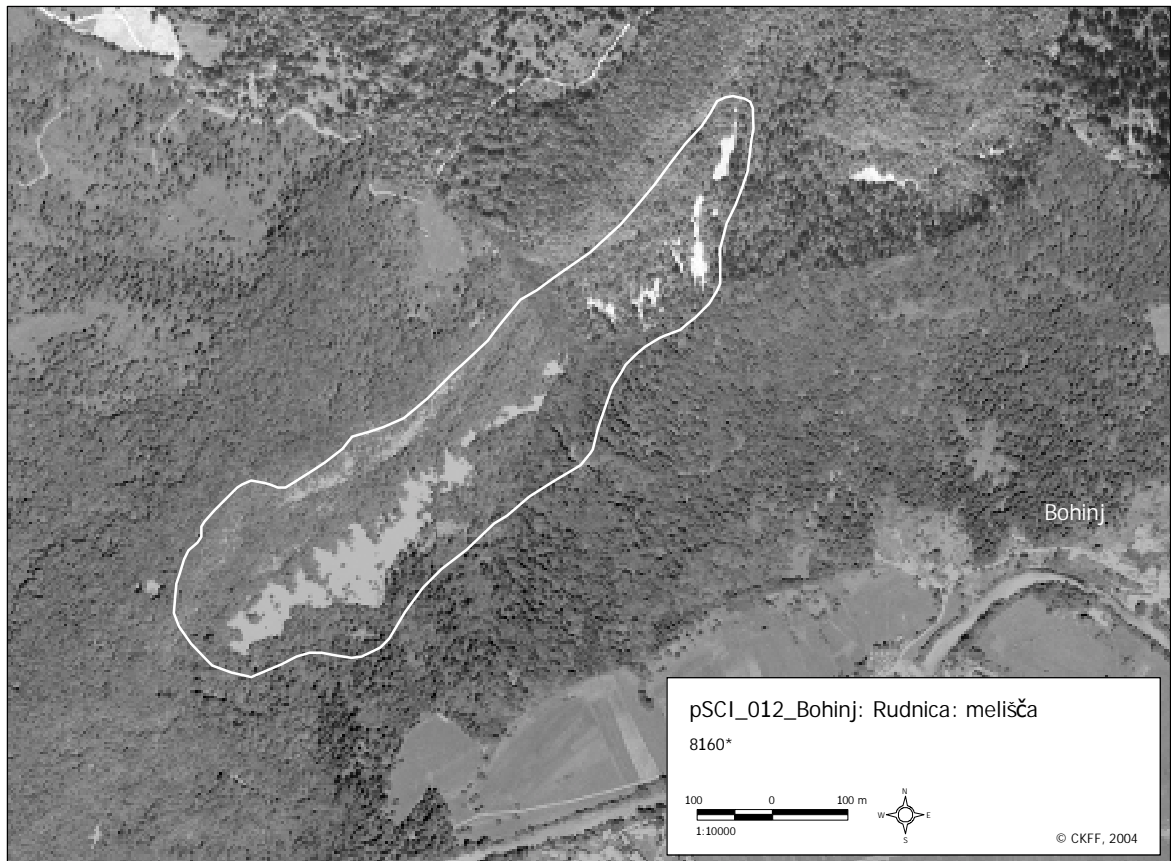
Osebno poznavanje območja.

5.12.7 Dodatni viri

/

5.12.8 Geografski oris območja

Južno pobočje hriba Rudnica med Spodnjo in Zgornjo bohinjsko dolino. Melišča in ostenje nad njimi dobro vidna s ceste od Bohinjske Bistrice proti Bohinjskem jezeru.

Slika 5.12: Obris območja pSCI.

5.13 Bohinjska Bela: skalovje

Jurij DOBRAVEC

5.13.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Reprezentativna, prisojna navpična skalna stena v sredogorju. Posebnost predvsem zato, ker imamo v Sloveniji večino navpičnih skalnih sten na večjih nadmorskih višinah. Stena ni enotna, ampak na več mestih presekana z občasnimi ali stalnimi vodotoki.

5.13.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
8210	A	A	A	B	/	

5.13.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
8210	501	steze, poti, kolovozi	C	-	2	da	ne	
	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	C	-	?	da	ne	
	709	druge in mešane oblike onesnaževanja	C	-	5	da	da	
	730	vojaški manevri	C	-	?	da	ne	ali se?

5.13.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

- nadzor nad plezalnimi športi, ki so trenutno intenzivni izven določenega območja, vendar pričakujemo poskuse intenzivacije znotraj območja;

5.13.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Znotraj pSCI naj ne bo nobene rabe, saj bi imela vsaka raba negativen vpliv.

5.13.6 Ocena zanesljivosti virov

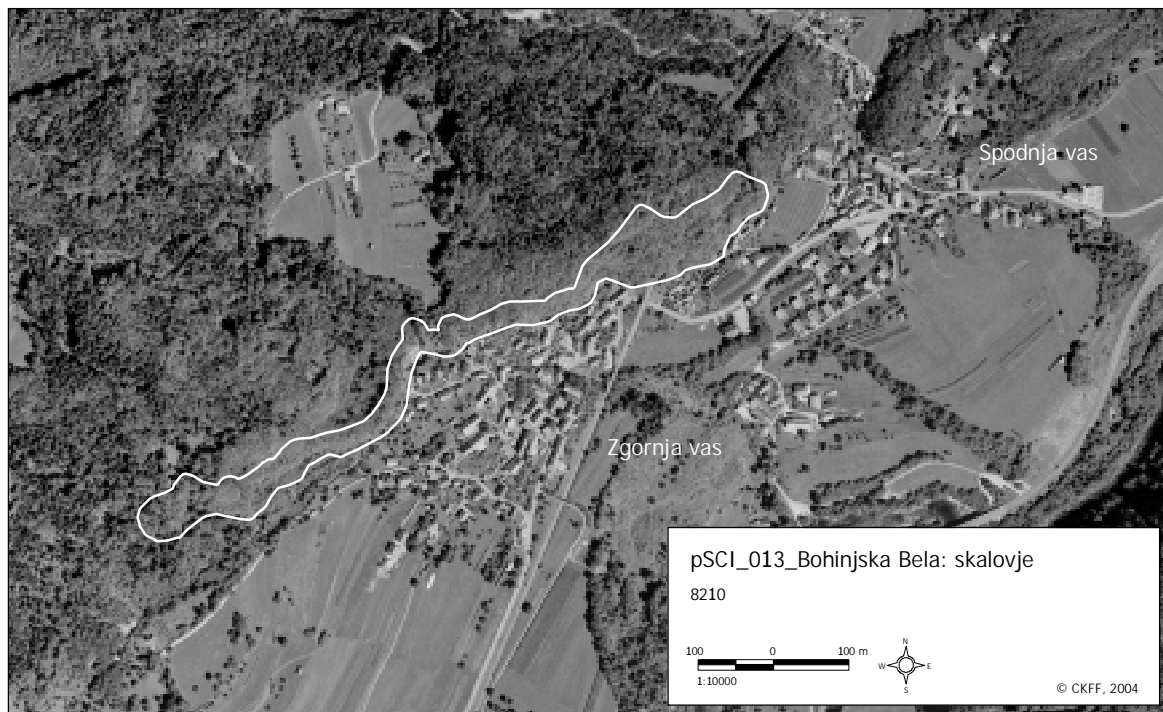
Opis je pripravljen na podlagi osebnega poznavanja območja.

5.13.7 Dodatni viri

/

5.13.8 Geografski oris območja

Izrazita skalna prelomnica nad vasjo Bohinjska Bela.

Slika 5.13: Obrisi območja pSCI.

5.14 Bohinjska Bistrica: travišča

Jurij DOBRAVEC

5.14.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Območje obsega značilni preplet ekstenzivno gojenih travnikov, potokov, mejic in posameznih dreves v Spodnji bohinjski dolini. Na Gorenjskem poznamo več območij kmetijske krajine z značilnim mozaičkom in ekstenzivno rabo. Zaradi spreminjanja strukture prebivalstva in načinov kmetovanja, se ti predeli večinoma hitro spreminjajo. Predlog pSCI je nastal predvsem zato, ker se na tem območju spremembe še ne zaznajo v tolikšni meri kot drugod po Gorenjskem.

5.14.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	ododatna merila	opombe
6510	A	B	B	B	/	

5.14.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6510	100	obdelovanje zemlje	A	-	60	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	35	da	ne	
	102	košnja	A	-/+	50	da	ne	enkrat do dvakrat letno
	120	gnojenje	A	-/+	60	da	da	zmerno, pretirano škodi
	140	paša	C	+	15	da	ne	
	141	opušcanje paše	B	-	10	da	ne	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	A	-	5	da	ne	
	400	urbanizacija, poseljevanje	B	-	5	da	ne	
	602	smučišča	C	-	15	da	ne	
622	sprehajanje, pohodništvo, jeza in kolesarstvo	C		0	10	da	ne	

5.14.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Za območje je značilno relativno ekstenzivno kmetijstvo. Posebnost je, da košenice vse pogosteje spreminjajo v celoletne pašnike.

Zaradi kompleksnosti in veliko različnih lastnikov (kmetje, najemniki, nekmetje...) bo potrebno izdelati natančen načrt upravljanja, v katerem bodo opredeljene natančne usmeritve. Predlagamo sistem načrtov upravljanja po posameznih kmetijah ter detajlno conacijo.

Za ohranitev travišč bo nujno potrebno uvesti določene ukrepe oziroma stimulacije za lastnike.

5.14.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Okvirni predlog je, naj do vzpostavitve in sprejetja ustreznega načrta upravljanja košnja ostane v sedanjem obsegu, načinu in ritmu (enkrat do dvakrat letno). Pašo omejiti na jesenski čas (nikakor ne sme biti celoletna intenzivna paša). Čim prej, če je mogoče že pred načrtom upravljanja je potrebno urediti zimsko-športne

dejavnosti (tek na smučeh), predvsem je treba zaradi vse bolj milih zim preprečiti umetno vzdrževanje snega in natančneje nadzorovati zemeljska dela na progi v poletnem času.

5.14.6 Ocena zanesljivosti virov

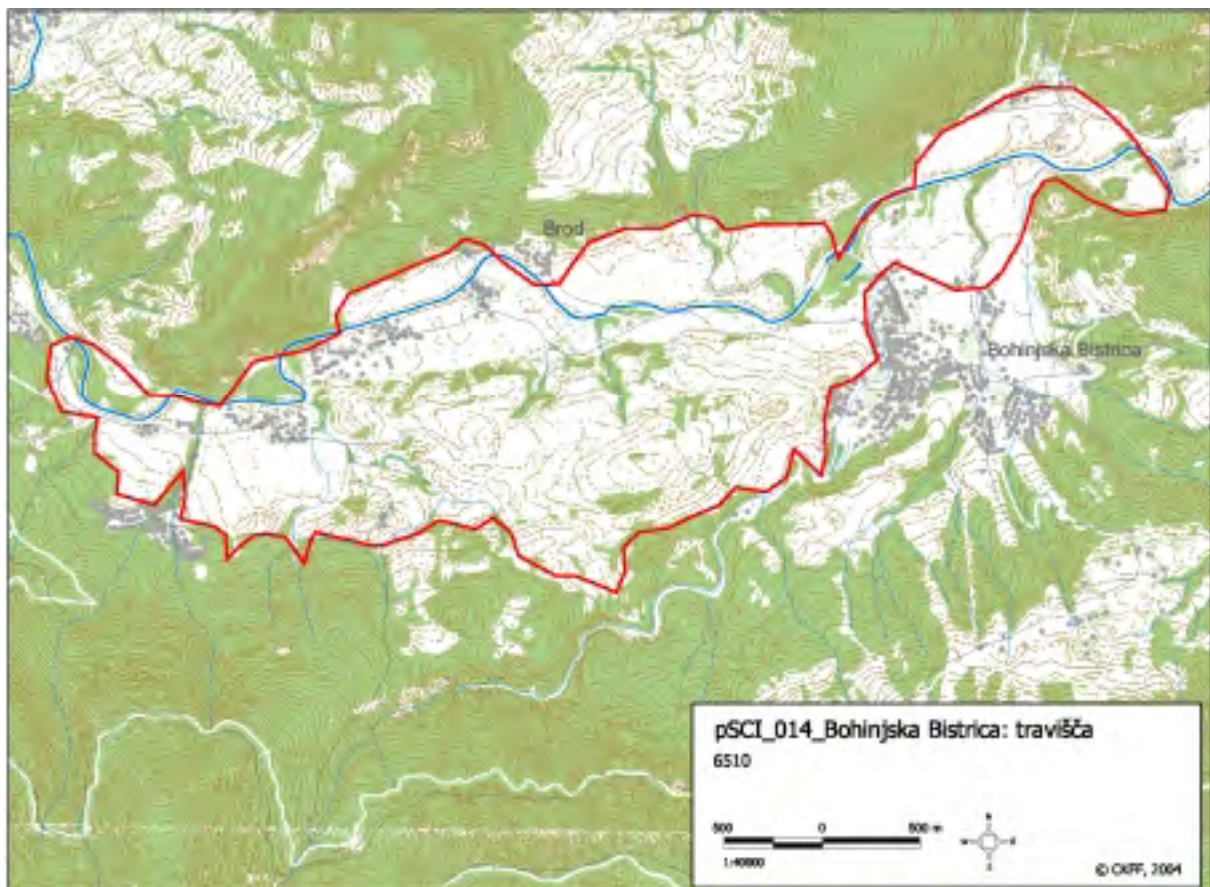
Osebno poznavanje.

5.14.7 Dodatni viri

/

5.14.8 Geografski oris območja

Območje v Spodnji bohinjski dolini od Ribčevega Laza do Bitenj z značilnim prepletom travnikov, potokov, mejic in posameznih dreves.

Slika 5.14: Obrisi območja pSCI.

5.15 Bohinjsko jezero

Jurij DOBRAVEC

5.15.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Bohinjsko jezero je naše največje alpsko jezero, ki je kljub občasnim motnjam v pojezerju, v dobrem ekološkem stanju. Litoralni predel je porasel s podvodnimi makrofiti, med katerimi prevladujejo travniki parožnic. Prisotne so tri vrste, od katerih prevladuje od plitvin pa do globine 6 metrov *Chara aspera*, v globjih predelih do 8 metrov pa se pojavlja *Chara delicatula*. Parožnice predstavljajo habitatni tip EU_3140. Na posameznih predelih obrežja in v zahodnem delu območja, na poplavni ravnici ob pritoku Savica v Ukancu, sta prisotna še dva pomembna habitatna tipa: EU_3220 in EU_3240. Biodiverziteta organizmov v jezeru je velika, tako med planktonskimi organizmi kot med ribami. Območje je sicer pod velikim pritiskom obiskovalcev, poletnih kopalcev, prometa, zato je za obravnavane habitatne tipe potrebno izdelati natančne načrte za ohranjanje.

5.15.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
3140	A	B	B	B	/	
3220	A	C	B	B	/	
3240	B	C	B	B	/	

5.15.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3140	502	ceste	B	-	10	ne	da	
	620	športi in prostočasne aktivnosti na prostem	B	-	20	da	da	
	690	druge prostočasne ali turistične aktivnosti	B	-	15	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	B	-	100	ne	da	
	940	naravne katastrofe	B	-	10	da	ne	
	952	eutrofikacija	A	-	15	ne	da	
3220	102	košnja	B	-	5	da	da	
	120	gnojenje	B	-	5	da	da	
	302	odvzem materiala z obale	B	-	5	da	da	
	608	kampiranje	B	-	5	ne	da	
	701	onesnaževanje voda	B	-	5	da	da	
	852	sprememba strug tekočih voda	A	-	5	da	ne	
3240	910	naravno zasipavanje z naplavinami	A	-	5	da	da	
	102	košnja	B	-	5	da	da	
	120	gnojenje	B	-	5	da	da	
	220	športni ribolov	B	-	80	da	ne	
	302	odvzem materiala z obale	B	-	5	da	da	
	701	onesnaževanje voda	B	-	5	da	da	
	852	sprememba strug tekočih voda	A	-	5	da	ne	
910	naravno zasipavanje z naplavinami	A	-	5	da	da		

5.15.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Bohinjsko jezero je osrednji del Triglavskega narodnega parka in naravna vrednota državnega pomena. Kljub naravovarstvenemu statusu pa so prisotni velikegi pritiski in različni razvojni interesi, zaradi česar so potrebni natančni načrti upravljanja, ki bodo omogočali ohranjanje jezera in habitatnih tipov:

- ureditev kanalizacije Ukanc;
- urediti odvodnjavanje padavinske vode s ceste;
- določiti s stališča narave najprimernejše lokacije za kopanje, šport in rekreacijo;
- ustrezno regulirati športni ribolov in povezano ribogojstvo;
- strogo nadzorovati soljenje in peskanje ceste v zimskem času;
- urediti status in vplive avtokampa;

Varstvene usmeritve je potrebno natančno proučiti po mikrolokacijah.

5.15.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Območje je zaradi velikih pritiskov raznih dejavnosti treba zelo temeljito obdelati. Rabe, ki naj bi bile trajnostne, je potrebno natančno mikrolocirati, prej pa izvesti kompleksno presojo sedanjih in možnih vplivov ter njihove medsebojne interakcije.

5.15.6 Ocena zanesljivosti virov

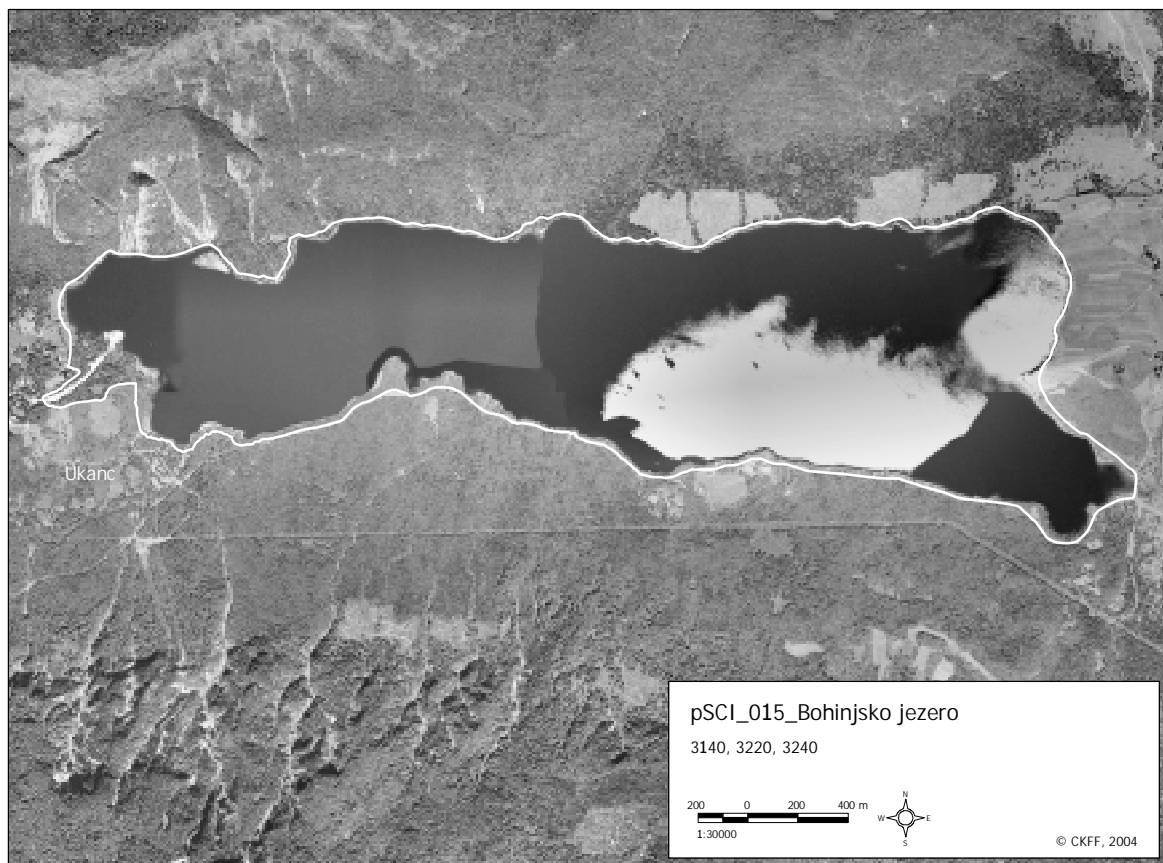
Osebno poznavanje, strokovne podlage za Načrt upravljanja TNP (Bizjak et al.), večletni monitoring jezera, ki ga izvaja ARSO.

5.15.7 Dodatni viri

Bizjak, J. et al. Strokovne podlage za Načrt upravljanja TNP (interno gradivo TNP). Triglavski narodni park, Bled.

5.15.8 Geografski oris območja

Bohinjsko jezero, pritok Savica z močvirnim predelom v Ukancu ob izlivu v jezero.

Slika 5.15: Obris območja pSCI.

5.16 Bohor: Zalog: travišča

Darja ERJAVEC

5.16.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Območje leži na Bohorju nad Sevnico, v okolici zaselka Zalog. Za območje je značilno prepletanje mezotrofnih do evtrofnih gojenih travnikov ter dobro ohranjenih zmerno suhih travišč predvsem na sončnih južnih legah. Travnike na terasah pogosto ločujejo grmovne ali drevesne mejice.

5.16.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6210	B	C	B	B	/	
6510	C	C	C	C	/	

5.16.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6210	100	obdelovanje zemlje	C	-	5	da	da	
	102	košnja	B	+	80	da	da	
	120	gnojenje	B	-	10	da	da	
	140	paša	B	+	10	da	da	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	B	-	20	da	ne	
6510	100	obdelovanje zemlje	B	-	15	da	da	
	102	košnja	B	+	90	da	da	
	120	gnojenje	B	-/+	60	da	da	pretirano škodi
	140	paša	B	-	10	da	da	
	170	zivinoreja	B	-	20	da	da	

5.16.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Na območju je travišča potrebno ohranjati s košnjo in s tem omejiti zaraščanje z grmovjem. Primerna je tudi ekstenzivna paša ali izmenjava košnje in paše. Predvsem na zmerno suhih traviščih je potrebno zelo omejiti oz. preprečiti gnojenje.

5.16.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Travnike naj se še naprej vzdržuje s košnjo enkrat do dvakrat letno. Gnojenje s hlevskim gnojem je dopustno na vsakih nekaj let, predvsem na že zdaj bolj gojenih travnikih (EU_6510).

5.16.6 Ocena zanesljivosti virov

Ogled predlaganega območja leta 2004.

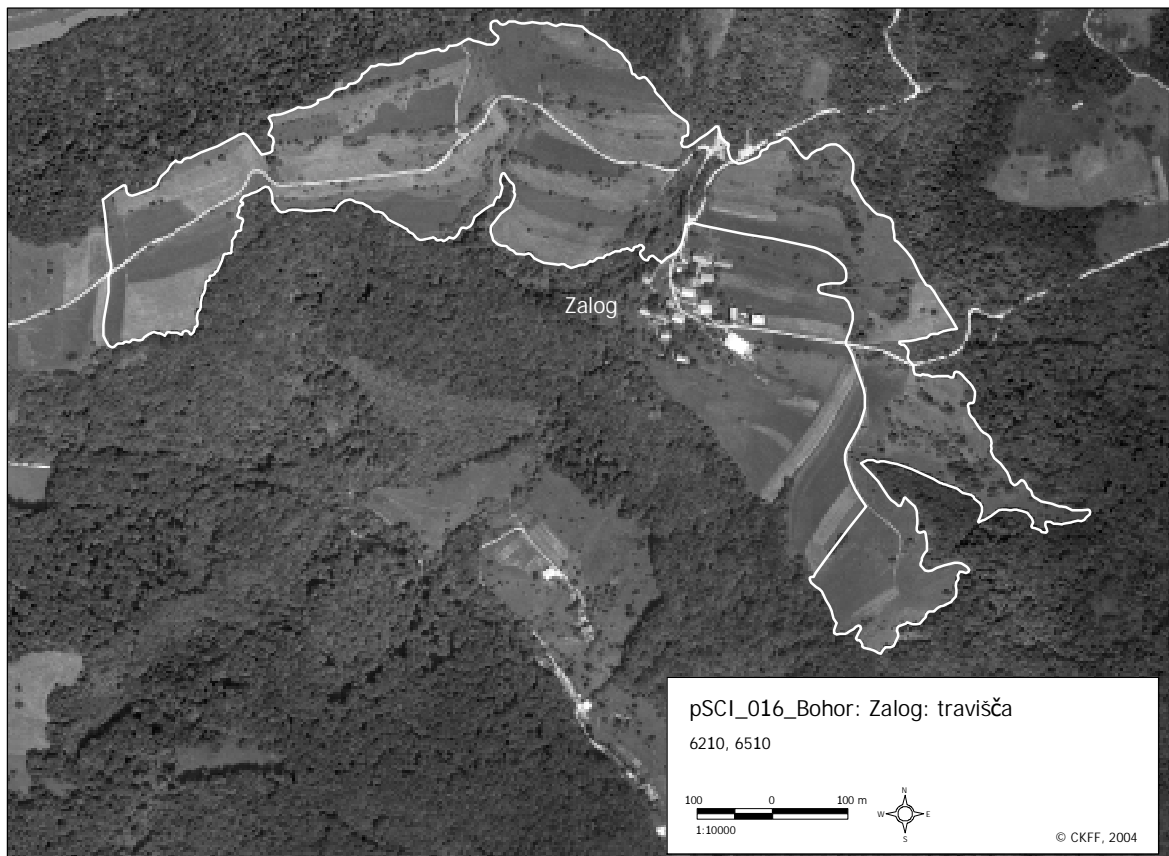
5.16.7 Dodatni viri

Budna, S., 1997. Novo nahajališče jarice na Bohorju. *Proteus*, Ljubljana 59(9/10): 475.

Klenovšek, D., T. Brinovec, S. Budna & M. Brinovec, 2003. *Rastlinski svet Bohorja*. Turistično društvo, Senovo. 107 str.

5.16.8 Geografski oris območja

Območje se začne na travnikih severovzhodno od zaselka Mrzla planina in poteka ob robu gozda do zaselka Zalog, ter prav tako do roba gozda vzhodno od Zaloga.

Slika 5.16: Obris območja pSCI.

5.17 Boletina pri Ponikvi

Mitja KALIGARIČ

5.17.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Gre za manjšo površino ekstenzivnih suhih travišč razreda *Festuco-Brometea* sredi sicer relativno intenzivno obdelane kmetijske krajine. Območje je danes poznano in pomembno zlasti zaradi dejstva, da predstavljajo ta travišča drugo najbolj znano rastišče s hkrati najbolj vitalno populacijo velikonočnice (*Pulsatilla grandis*) v Sloveniji.

5.17.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6210*	B	B	B	A	DPRIOR	

5.17.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6210*	100	obdelovanje zemlje	C	-	20	da	da	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	20	da	ne	
	102	košnja	B	+	70	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	B	-	5	ne	da	
	120	gnojenje	B	-	15	da	da	
	180	požiganje	C	+	5	da	ne	
	251	nabiranje rastlin na znanih florističnih lokalitetah	B	-	100	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, jeza in kolesarstvo	C	-	20	da	da	
	720	pohojenost, pretirana raba	C	-	20	ne	da	
950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	20	da	da		

5.17.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Gre za manjše območje z značilnim mezobrometalnim suhim traviščem, ki hkrati predstavlja tudi rastišče pri nas redke rastlinske vrste. Za ohranitev travišča je v prvi vrsti potrebno poskrbeti za redno košnjo in/ali pašo in s tem odstranjevanje grmičevja, s katerim se opuščeni travniki zaraščajo ter preprečiti vnos hranilnih snovi z dognojevanjem. Območje je predvsem v spomladanskem obdobju (ko rastlina cveti) močno obremenjeno zaradi hoje po in okoli območja, kar bi bilo potrebno preprečiti oz. zmanjšati z ustreznimi ukrepi - npr. s preprečitvijo popularizacije območja v javnih medijih. Nadzor nad območjem naj ima strokovna služba in ne lokalno turistično društvo.

5.17.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Habitatni tip EU_6210* zahteva aktivno upravljanje - košnjo ali ekstenzivno pašo brez dognojevanja. Priporočljivo je tudi širjenje travišč tega habitatnega tipa v okolico s spremembo rabe negozdnih površin ali odstranjevanjem z grmovjem ali gozdom zaraslih površin. Z ograjevanjem območja bi sicer preprečili hojo po travišču, vendar bi se s tem povečal negativen vpliv teptanja okoli travišča, zato takšno obliko zavarovanja odsvetujemo.

5.17.6 Ocena zanesljivosti virov

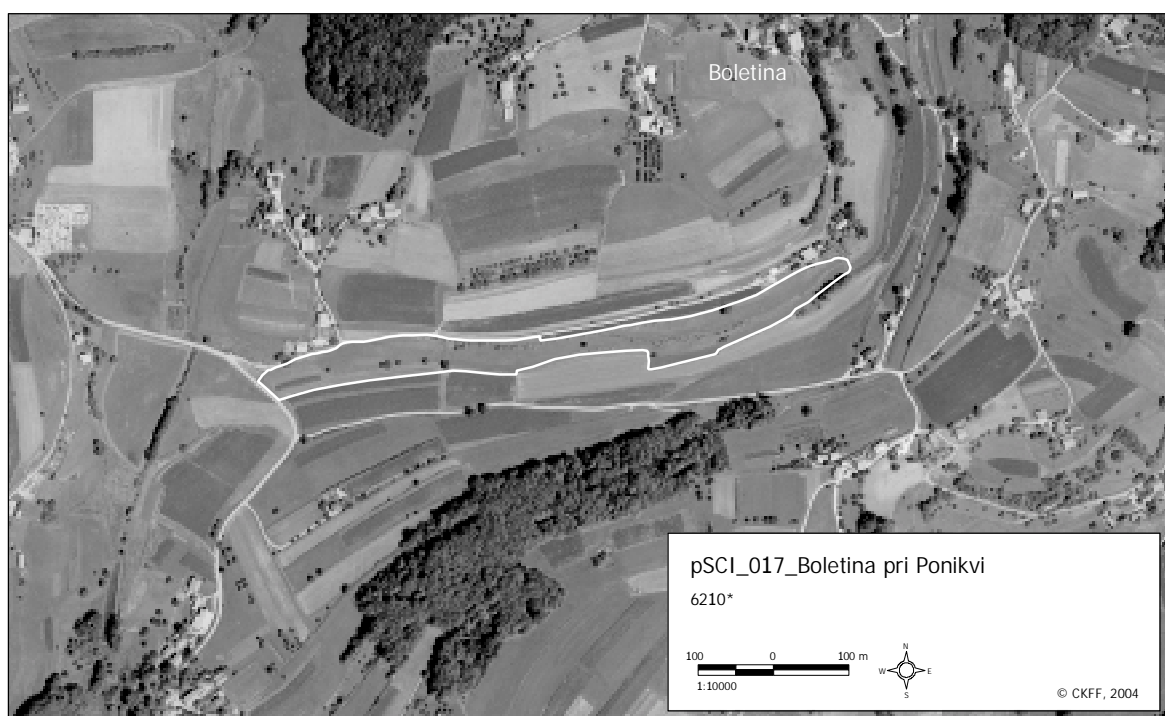
Viri so zanesljivi, saj območje spremljamo zadnjih nekaj let.

5.17.7 Dodatni viri

/

5.17.8 Geografski oris območja

Manjša travnata površina, na kateri uspeva velikonočnica, leži vzhodno od ceste med Ponikvo in Malo vasjo, pod kmetijo Vrečko.

Slika 5.17: Obrisi območja pSCI.

5.18 Borovnica pri Vrhniku: Pokojišče

Boštjan ROZMAN

5.18.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

pSCI zajema območje vrstno pestrih brometalnih travnikov (EU_6210*) južno do jugozahodno od vasi Pokojišče in zahodno od Borovnice. Travniki predstavljajo primer ploskih travnikov v dinarskem fitogeografskem območju Slovenije. Del travnikov je spremenjen v pašnike, del pa je preoblikovan v mezotrofne do evtrofne gojene travnike. Travniki na skrajnem južnem in severnem delu območja, ob gozdnem kompleksu, se intenzivno zaraščajo z lesnimi vrstami ali so celo že prešli v gozd.

5.18.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6210*	B	C	B	B	PRIOR	

5.18.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6210*	101	spememba kmetijske prakse	B	-	100	da	ne	
	102	košnja	B	+	40	da	ne	enkrat do dvakrat letno
	120	gnojenje	B	-	10	da	ne	
	140	paša	C	+	5	da	ne	
	141	opuščanje paše	B	-	30	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoza	B	-	30	da	ne	

5.18.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Upoštevanje predlogov trajnostne rabe (glej poglavje 5.18.5.).

5.18.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Spodbujevanje preprečevanja zaraščanja s košnjo oz. pašo. Brometalne travnike (EU_6210*) naj se kosi enkrat do dvakrat letno, prvič ne pred koncem junija. Pomembno je tudi, da se teh travnikov ne gnoji.

5.18.6 Ocena zanesljivosti virov

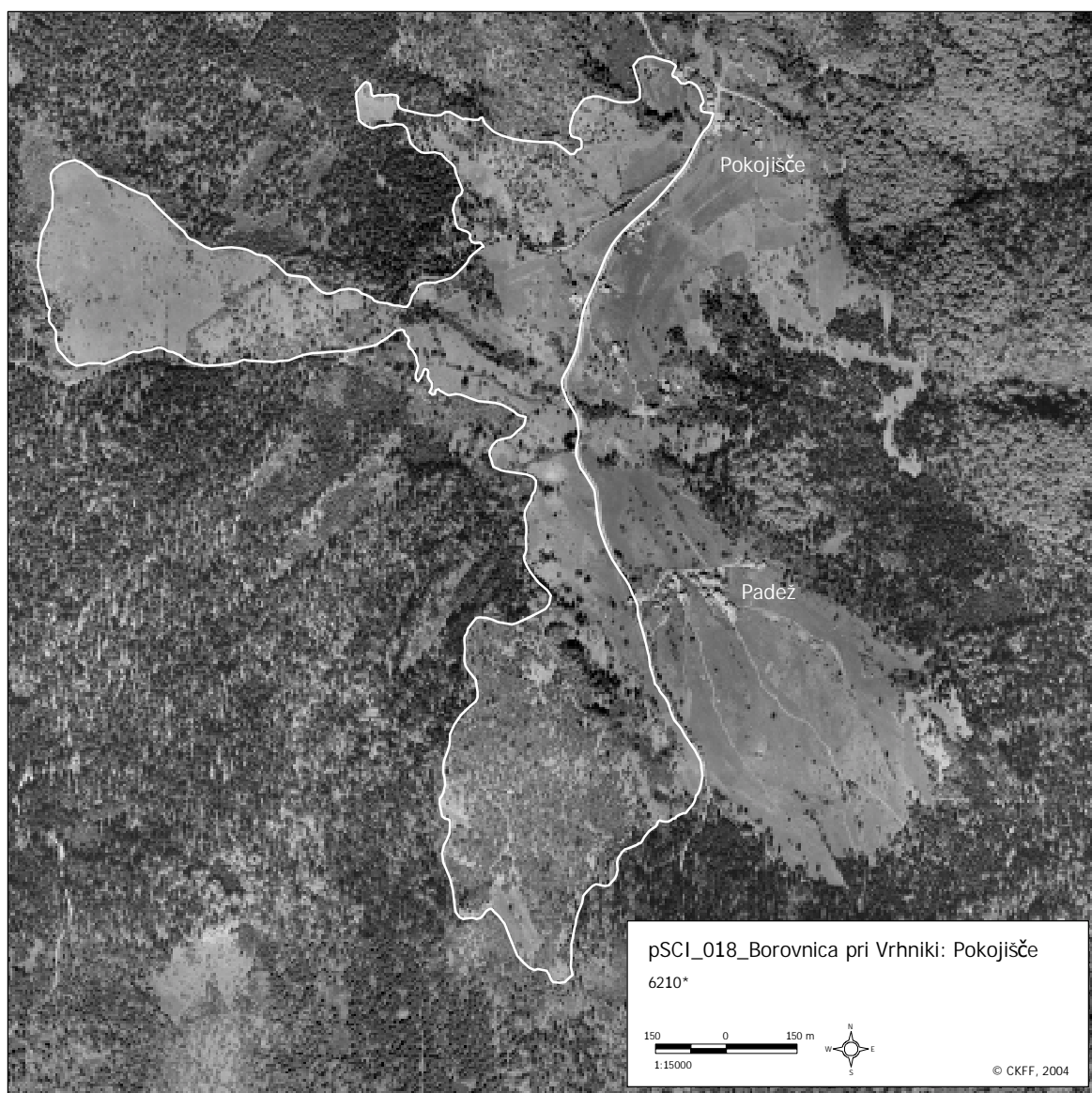
Ogled območja avgusta 2004.

5.18.7 Dodatni viri

/

5.18.8 Geografski oris območja

Območje leži južno od vasi Pokojišče na Pokojiški planoti, jugozahodno od Borovnice pri Vrhniku.

Slika 5.18: Obris območja pSCI.

5.19 Breg pri Žirovnici: lehnjakotvorni izviri

Andrej MARTINČIČ

5.19.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Na levem bregu Save Dolinke nasproti Piškovice je slab hektar veliko območje z dvema dobro razvitima naravovarstveno pomembnima kvalifikacijskima habitatnima tipoma. Na pobočju pokritem s sestojem rdečega bora sta dva lehnjakotvorna izvira (EU_7220), ki se na široko razliva po površini, pokriti z lehnjakom. Površino lehnjaka porašča združba *Cratoneuretum commutati*. V združbi prevladujeta značilni mahovni vrsti *Palustriella commutata* in *Hymenostylium recurvirostre*. Naredko so primešane tudi nekatere cvetnice, značilne za habitatni tip EU_7230. Oba lehnjakotvorna izvira napajata položno močvirno pobočje, kjer se cedi površinska voda. Večji del te površine pokriva habitatni tip EU_7230 z združbo *Schoenetum nigricantis* z značilnimi vrstami: črnkasti sitovec (*Schoenus nigricans*), moknati jeglič (*Primula farinosa*), pisana preslica (*Equisetum variegatum*). Na spodnjem robu območja so še fragmenti združbe *Caricetum dioicae*.

5.19.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
7220*	A	B	A	A	DRED	
7230	A	B	A	A	DRED	

5.19.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
7220*	251	nabiranje rastlin na znanih florističnih lokalitetah	C	-	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča
	720	pohojenost, pretirana raba	C	-	0	ne	ne	potencialno
	850	splošna sprememba hidrografije	C	-	0	da	ne	potencialno
7230	502	ceste	C	-	0	ne	ne	potencialno, soljenje
	850	splošna sprememba hidrografije	C	-	0	da	ne	potencialno

5.19.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Območje pSCI zaenkrat ne kaže znakov človekovega vpliva, čeprav je na robu ceste. Potrebna je popolna zaščita, zlasti je treba preprečiti vsako spreminjanje vodnega režima in obiskovanje, saj sta zamočvirjena podlaga in lehnjak močno občutljiva za mehanske vplive. Odvodnavanje padavinske vode s ceste je potrebno urediti tako, da se ne steka na območje pSCI.

5.19.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Znotraj pSCI ni dovoljena nobena raba.

5.19.6 Ocena zanesljivosti virov

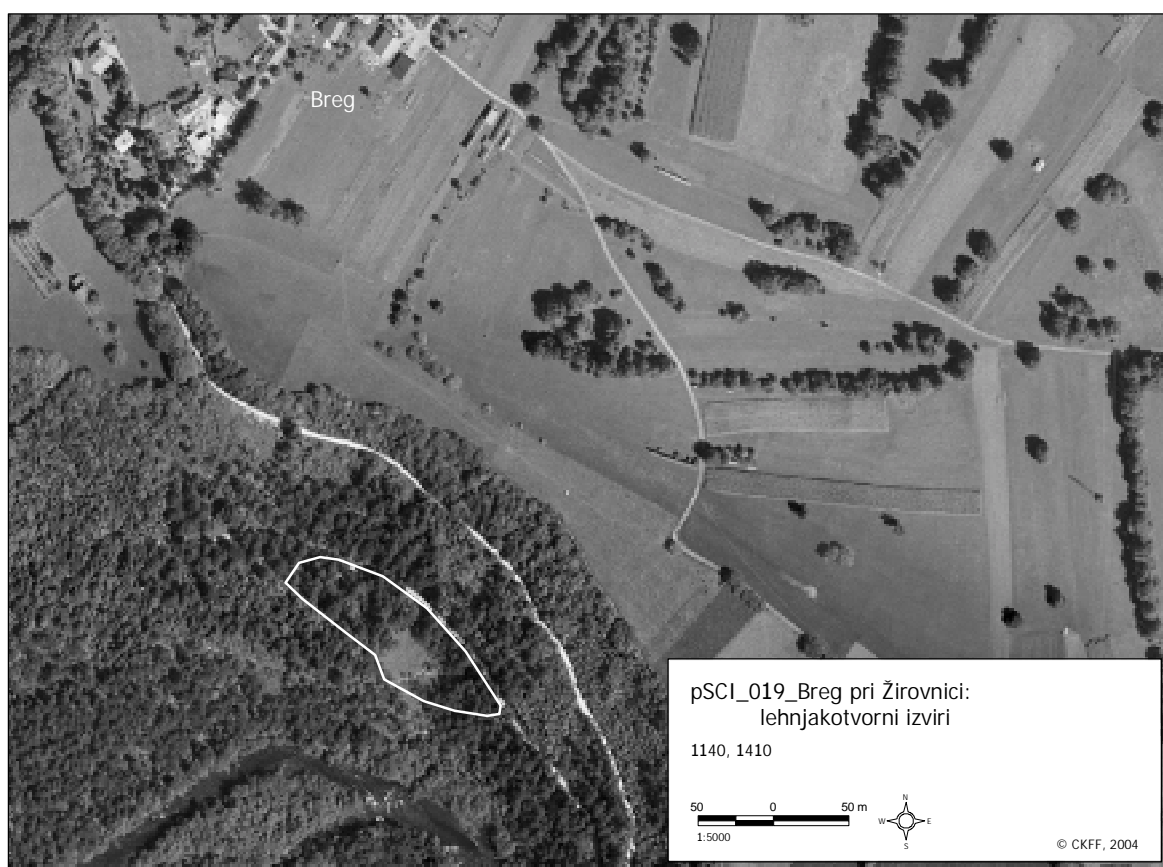
Območje pSCI je bilo v zadnjih letih botanično večkrat proučevano.

5.19.7 Dodatni viri

/

5.19.8 Geografski oris območja

pSCI območje leži na levem bregu Save Dolinke, na pobočju tik pod cesto Zasip-Breg, približno 20 m nad reko. Meja območja je dovolj natančno določena.

Slika 5.19: Obris območja pSCI.

5.20 Brestovica pri Komnu

Nejc JOGAN

5.20.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

V okolici Brestovice pri Komnu, predvsem na južnem pobočju Rebri severno nad vasjo, so najbolj mediteranski predeli na klasičnem Krasu, saj leži to območje neposredno nad morjem (s pobočij se dejansko vidi Trziški zaliv, ki je oddaljen manj kot 5 km zračne črte, zaradi česar so mikroklimatske razmere primerljive z drugimi zelo toplimi predeli slovenskega submediterana, torej predvsem s Kraškim robom). Od mediteranskih vrst tako tukaj srečamo tetivko (*Smilax aspera*), ščetinec (*Psilurus incurvus*) in sredozemsko črvinko (*Minuartia mediterranea*), ki drugače v Sloveniji uspevajo le pod Kraškim robom. Zaradi opuščanja rabe so nekdanja obsežna območja vzhodnomediteranskih travnišč (EU_62A0) danes že precej zaraščena, ponekod z brinjem (EU_5130), predvsem pa z rujem in drugimi submediteranskimi grmovnimi vrstami. Za razliko od Kraškega roba, ki ima obsežne gole skalnate površine, je razgaljenega skalovja v okolici Brestovice manj, kjer pa je ali kjer sega apnena skalnata podlaga tik pod površino prsti, so fragmentarno razvite združbe s prevladujočimi enoletnicami iz zveze *Alyssso-Sedion albi* (EU_6110).

5.20.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
5130	C	C	B	B	/	
62A0	A	B	B	B	/	
6110	D	C	A	C	/	

5.20.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
5130	102	košnja	C	+	20	da	ne	upada
	120	gnojenje	C	-	10	da	da	
	140	paša	C	+	10	da	ne	upada
	141	opuščanje paše	A	-	50 (GO)	da	ne	GO - groba ocena
	180	požiganje	C	+	70	da	da	požari
	511	daljnovodi (električni)	C	0	10	da	ne	
	948	požari	C	+	100	da	ne	
	954	invazija rastlinske ali živalske vrste	B	-	100	da	da	<i>Robinia pseudacacia</i> sukcesija
971	kompeticija	B	-	70	da	da		
62A0	100	obdelovanje zemlje	C	-	10	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	B	-	50 (GO)	da	ne	GO - groba ocena: opuščanje
	102	košnja	B	+	20	da	ne	
	140	paša	C	+	10	da	ne	
	141	opuščanje paše	A	-	50 (GO)	da	ne	GO - groba ocena
171	paša drobnice	C	+	10 (GO)	da	ne	GO - groba ocena	

5.20.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Na območju predlaganega pSCI lahko ohranimo vzhodna submediteranska travšča in z brinovjem zaraščajoče se faze le z aktivnim trajnostnim gospodarjenjem, kar bi pomenilo vračanje paše in košnje v nekdanjem obsegu, v primeru bolj zaraščenih površin pa sprva tudi odstranitev grmovja in gozda, še posebej, kadar gre za tujerodne vrste, med katerimi je najbolj problematična robinja (*Robinia pseudacacia*). Dokler so površine zaradi ohranjanja košnje ali paše dovolj presvetljene, tudi fragmentarno razširjene združbe zveze *Alyso-Sedion albi* nimajo težav, v primeru zasenčenosti pa hitro propadejo. Na območju pSCI predstavlja torej glavno grožnjo ogroženim negozdnim habitatnim tipom prav naravna sukcesija, ki vodi neizogibno v propad obeh kvalifikacijskih (in fragmentarno prisotnega EU_6110) habitatnih tipov, začevši z vzhodno submediteranskimi travišči. Na najbolj skalnatih mestih, kjer naravna sukcesija zaradi neustrezne mikroklike poteka najpočasneje, ter ob poteh in cestah, kjer so stalno prisotne motnje, se lahko združbe zveze *Alyso-Sedion albi* ohranijo še najdlje, saj so številne od značilnic sposobne tudi apofitskega uspevanja na suhih ruderalnih mestih. Območju bi bilo torej potrebno določiti način trajnostne rabe, saj je brez tega v najkrajšem času odpisano.

5.20.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Trajnostno rabo bi predstavljala kombinacija košnje in ekstenzivne paše, ob tem tudi občasni spontano nastali požari ne bi bili škodljivi. Vsekakor je po eni strani potrebno omejiti ali preprečiti naravne procese regeneracije gozda preko grmiščnih faz, po drugi strani pa intenzivno rabo (poljedelstvo, intenzivno živinorejo) z gnojenjem in morebitno uporabo pesticidov.

5.20.6 Ocena zanesljivosti virov

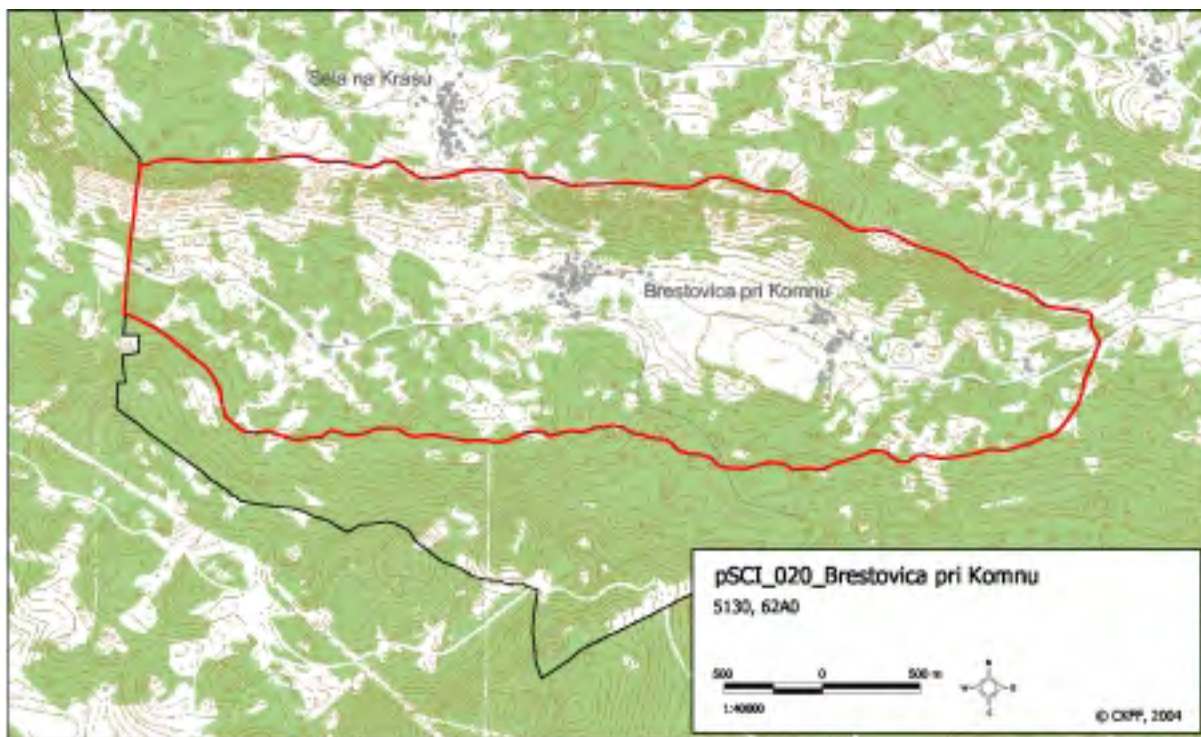
Območje je bilo nazadnje obiskano v letu 2004, starejši podatki o pojavljanju nekaterih zanimivih indikatorskih vrst pa niso starejši od 10 let.

5.20.7 Dodatni viri

/

5.20.8 Geografski oris območja

Območje se razprostira od državne meje na zahodu s severno mejo na vrhu pobočja Rebri nad Brestovico in proti vzhodu se zaključi med Možci in Valami. Južna meja območja leži približno na vznožju grebena, po katerem poteka državna meja od Bezgonovega vrha na vzhodu do vrha Gnojnin na zahodu, na nadmorski višini 50 do 100 m.

Slika 5.20: Obris območja pSCI.

5.21 Brezje pri Trziču: melišča

Jurij DOBRAVEC

5.21.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Lepo razvit kompleks melišč z apnenčastimi kamninami v okolici vasi Brezje pri Trziču. Toplojubna meliščna vegetacija dobro razvita. V okolici vasi je več podobnih melišč, nekatera intenzivno izkoriščajo za potrebe gradbeništva. Kredni apnenci.

Neporaščena melišča pod gozdno mejo oziroma melišča, ki niso posledica erozije z območij nad gozdno mejo, so v Sloveniji redka. Nad Trzičem gre za posebnost, kjer so melišča nastala pod manjšimi relativno močno krusljivimi skalami (prelomi) sredi sedanjega gozda. Ta melišča so v nekaterih primerih skoraj v celoti prekrila izvorno skalo. Naravno ohranjena melišča so stabilna in se tudi ne zasipajo z novimi nanosi.

5.21.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
8160*	A	B	C	B	DPRIOR	

5.21.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
8160*	300	izkop peska in proda (gramoza)	B	-	20	da	da	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	10	da	ne	
	900	erozija	C	+	20	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoza	B	-	20	da	ne	

5.21.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Potrebna bo natančna analiza stanja melišč in možnosti preusmerjanja izkopa kamnin na tistih meliščih, kjer je habitatni tip EU_8160 še v solidnem stanju, oziroma preprečitev odpiranja novih peskokopov.

5.21.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Izkopavanje gramoza ni trajnostna raba, predlagamo, da se preusmerijo na druga melišča, ki so izven izbranih območij pSCI. Edina resnično trajnostna raba bi bila prepustitev pSCI naravnim razmeram.

5.21.6 Ocena zanesljivosti virov

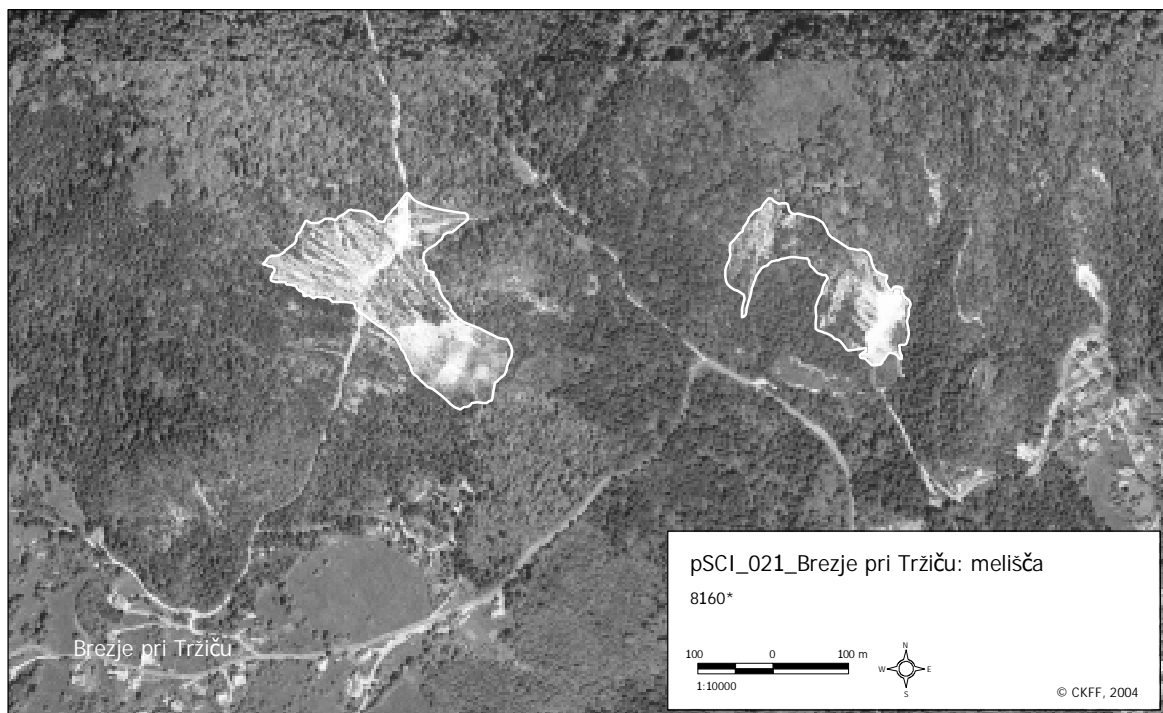
Pisnih virov o teh meliščih ni. Naslanjam se na osebno poznavanje območja.

5.21.7 Dodatni viri

/

5.21.8 Geografski oris območja

Okolica Brezij nad Trzičem.

Slika 5.21: Obris območja pSCI.

5.22 Cerkniško jezero

Andrej MARTINČIČ

5.22.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Cerkniško jezero ali točneje Cerkniško polje je največje slovensko kraško polje z značilnim fenomenom presihanja vode. Terestrična faza, obdobje leta, ko jezero popolnoma odteče, je povprečno dolga 80 dni, v preostalem času ima jezero običajni nivo vode štiri do pet mesecev. Sicer pa je dolžina akvatične faze določenega predela odvisna od konfiguracije površja. Spreminjajoči se vodni režim ter pestrost pedološke podlage ustvarjata veliko ekološko pestrost biotopov. Odtod tudi velika pestrost flore, vegetacije in habitatnih tipov. Na Cerkniškem jezeru/polju so naslednji kvalifikacijski habitatni tipi: »EU_3140 Trde oligo-mezotrofne vode z bentoškimi združbami parožnic (*Chara* spp)«, »EU_3150 Naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo zvez *Magnopotamion* ali *Hydrocharition*«, »EU_3180 Presihajoča jezera« (krovni habitatni tip), »EU_6410 Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia* spp.) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion ceruleae*)«, »EU_7150 Uleknine na šotni podlagi z vegetacijo zveze *Rhynchosporion*« in »EU_7230 Bazična nizka barja«.

Habitatni tip EU_3140 pokriva relativno velike površine zlasti okrog požiralnikov v Zadnjem kraju, v predelu iztoka iz Zadnjega kraja in v Rešetu. Značilni vrsti *Chara polyacantha* in *C. aspera*, redko tudi *C. contraria*, pokrivata pretežno v čistih sestojih, redkeje s primesjo nekaterih mahov in cvetnic, zgornji pas požiralnikov in globlje površine v predelih, kjer ostaja voda zelo dolgo. Kot pravi vodni vrsti po presahnitvi propadeta.

Habitatni tip EU_3150 je razvit v strugah vodotokov, ki se vijejo po Cerkniškem jezeru/polju in večinoma ne presahnejo po vsej dolžini. Uspevajo pa tudi v globljih depresijah, jamah, kjer je akvatična faza daljša kot drugod, čeprav se praviloma izsušijo vsako leto. Število vrst je razmeroma majhno, vendar tvorijo značilne združbe npr. *Potametum lucentis*, *Potametum pectinati*, *Nymphaeetum albo-luteae* (= *Myriophyllo-Nupharetum*). Tudi te vrste večinoma propadejo, ko voda odteče. Habitatnega tipa EU_3180 ni možno opredeliti kot enoten habitatni tip temveč je to kompleks različnih habitatnih tipov. Na Cerkniškem polju bi sem lahko šteli vse habitatne tipe, ki so v okviru nadmorske višine do 550 m, do koder sega povprečna, torej vsakoletna ojezeritev, kar zneso 20 km² ali 53 % površine polja. Poleg obeh že omenjenih habitatnih tipov, ki zavzemata največ 10 % jezerske površine, moramo v habitatni tip EU_3180 prišteti vso preostalo površino povprečne ojezeritve, ki jo porašča številna, ekološko in fitogeografsko zelo pestra amfibijska in močvirska flora ter vegetacija. Vse te vrste začnejo razvoj v 1 do 2 m globoki vodi. Po enem do štirih mesecih se akvatična faza konča, vse vrste pa nadaljujejo svoj razvoj na suhem. Številne med njimi sodijo med redke ali ogrožene npr. travnolistni porečnik (*Alisma gramineum*), buxbaumov šaš (*Carex buxbaumii*), bleščeči mleček (*Euphorbia lucida*), iz skupine žgočih zlatič *Ranunculus reptans*, navadna strelišča (*Sagittaria sagittifolia*). Med združbami pokriva največje površine *Phragmitetum australis*, pomembne pa so še *Scirpetum lacustris*, *Caricetum elatae* in *Rorippo amphibiae-Eleocharitetum acicularis*.

Habitatni tip EU_7150 je razvit v predelu Dujice na manjših površinah, ki so na obrobju povprečne vsakoletne ojezeritve. Zato je poplavljenost kratkotrajna, vendar je nivo talne vode zelo visok. Habitatni tip predstavlja združba *Rhynchosporium albae*, ki pa je tod floristično revnejša. Pomembnejše vrste so alpski mavček (*Trichophorum alpinum*), srednja rosika (*Drosera intermedia*), mala mešinka (*Utricularia minor*), šotni mah (*Sphagnum platyphyllum*).

Ponekod v obrobjih predelih povprečne ojezeritve poraščata velike površine vrsti črnkasti sitovec (*Schoenus nigricans*) in rjasti sitovec (*S. ferrugineus*). Sestoji prve vrste so običajno pokriti s plitvo vodo, ki pa do začetka vegetacijske sezone odteče. Sestoji druge pa so, razen v ozkem mejnem delu s habitatnim tipom EU_3180, dvignjeni nad nivo povprečne ojezeritve. S svojim izgledom dajeta videz nizkega barja, saj sta obe značilnici habitatnega tipa EU_7230. Vendar o pravem nizkem barju na Cerkniškem polju/jezeru ne moremo govoriti, saj v florističnem sestavu teh površin prevladujejo molinietalne vrste, značilnice habitatnega tipa EU_6410 nad vrstami bazičnega nizkega barja. Sestoji obeh vrst so opredeljeni kot združbi *Schoeno nigricantis-Molinietum* in *Schoeno ferruginei-Molinietum*. Obe združbi predstavljata nekakšen prehod od habitatnega tipa EU_7230 do habitatnega tipa EU_6410. Slednji je razširjen v podobnih ekoloških razmerah, vendar so površine mnogo manjše. Floristična sestava teh površin je razmeroma revna, vegetacijsko pa tvorijo združbo *Molinietum caeruleae*.

5.22.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
3140	A	A	A	A	DRED	
3150	B	B	A	B	DKOMP	
3180*	A	A	A	A	DKOMP	
6410	B	C	A	C	DKOMP	
7150	B	B	A	B	DRED	
7230	B	B	A	B	DRED	

5.22.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3140	120	gnojenje	B	-				1
	952	evtrofikacija	A	-				1
3150	120	gnojenje	B	-	ON			ON - ocena ni mogoča; potencialno
	701	onesnaževanje voda	B	-	ON			ON - ocena ni mogoča; potencialno
3180*	102	košnja	B	+/-	10	da/ne	ne	2
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	< 5	da	ne	3
	608	kampiranje	B	-	<5	da	ne	
	623	uporaba motornih vozil	B	-	<5	da	ne	
	952	evtrofikacija	B	-	ON			ON - ocena ni mogoča; potencialno
6410	102	košnja	A	+	100	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	ON			ON - ocena ni mogoča; potencialno
	623	uporaba motornih vozil	C	-	ON			ON - ocena ni mogoča; potencialno
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-		da	ne	potencialno: 4
7230	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	C	-	20	da	ne	5

Na območju pSCI na habitatni tip EU_7150 ni nobenih vplivov ali dejavnosti.

- 1) Ocena ni mogoča, ker gre potencialno le za posredne vplive, iz drugih predelov, vendar doslej niso bili opazovani.
- 2) Košnja na površinah, ki jo pokriva združba z mešanico visoko šašje/trstičje povzroči propadanje trstičja in spreminjanje košenih površin v čiste karicetalne združbe, zlasti v *Caricetum elatae*. Opuščanje košnje pa vodi v ponovno naseljevanje trstičja.
- 3) V terestrični fazi, ko voda odteče in se površina jezera osuši, se odvija zaradi košnje ali zaradi turističnega ogledovanja motorni promet, ki na določenih mestih uniči vegetacijo. Vendar so te smeri večinoma stalne vsako leto, zavzemajo neznamenat del jezerske površine, zato je škoda majhna.
- 4) Sukcesijski razvoj je zgolj teoretična možnost. Dokler se vodni režim ne bo spremenil, ni možnosti za razvoj vegetacije v druge, gospodarsko vrednejše travniške tipe.
- 5) Na površinah, ki jih pokriva združba *Schoeno ferruginei-Molinietum* v Dujicah, prihaja občasno do naseljevanja rdečega bora, vendar po nekaj letih primerki večinoma propadejo.

5.22.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Na območju Cerkniškega jezera je bilo doslej relativno mnogo vplivov človeka. Najprej je bil narejen glavni nasip s cesto. Sledili so poizkusi skrajševanja ojezeritvenega časa, nato podaljševanja ojezeritve, v najnovjšem času pa zopet rekonstrukcija ceste vzdolž polotoka Drvošec ter povišanje nasipa za cesto med vasema Laze in Gornje Jezero. Kakšen vpliv so imeli vsi ti posegi, ni razvidno. Če vzamemo za izhodišče sedanje stanje naravne dediščine, zlasti flore in vegetacije, posledično pa tudi favne, je treba prepovedati vsako spreminjanje ojezeritve s

pregradami ali večjim odtokom. Posegi v pritoke, kot so nestrokovno utrjevanje brežin, spreminjanje vodnega režima in izpusti odpadnih vod, prav tako niso sprejemljivi. Potrebno bo prepovedati širitev sedanje mreže komunikacij razen rednega vzdrževanja, lokacije eventuelnih gostinskih objektov pa umestiti nad območje največje ojezeritve. Da ne bi prišlo do večjih sprememb vegetacije, bi bilo treba obdržati košnjo vsaj v sedanjem obsegu.

5.22.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Edini obliki trajnostne rabe znotraj pSCI območja naj bi bili normalno vzdrževanje sedanjih komunikacij ter obvezno ohranjanje vsaj sedanjega obsega košnje. V ojezerjeni fazi je dopusten tudi športen ribolov in v omejenem obsegu vodni športi.

5.22.6 Ocena zanesljivosti virov

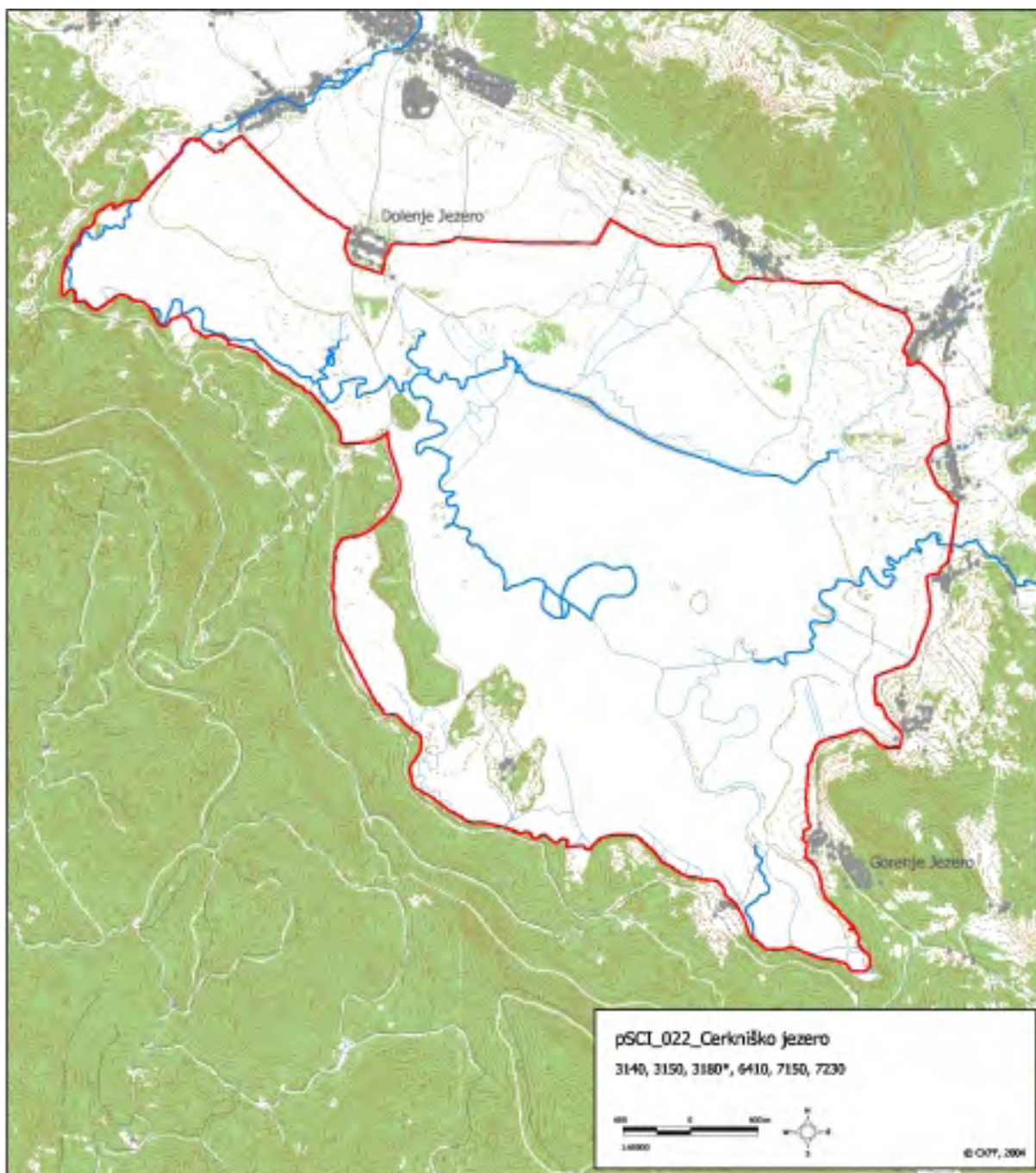
Območje pSCI je bilo terensko natančno obdelano v najnovejšem času.

5.22.7 Dodatni viri

- Ilijanič, Lj., 1979. Die Vegetationsverhältnisse des Sees von Cerknica. Sumpf-, Moor- und Wiesen- Vegetation [Vegetacijske razmere Cerkniškega jezera. Močvirna, barjanska in traviščna vegetacija]. Acta Carsologica, Ljubljana 8: 167-200.
- Kranjc, A., 1985. Cerkniško jezero in njegove poplave. Geografski zbornik, Ljubljana 25: 75-123.
- Martinčič, A., 1991. Vegetacijska podoba vrst iz rodu *Schoenus* L. v Sloveniji: I. *Schoenus nigricans* L. Biološki vestnik, Ljubljana 39(3): 27-40.
- Martinčič, A., 2001. Vegetacijska podoba vrste *Schoenus ferrugineus* L. v Sloveniji. Hladnikia, Ljubljana 12/13: 87-105.
- Martinčič, A., 2002. Praprotnice in semenke. V: A. Gaberščik (ured.), Jezero, ki izginja: monografija o Cerkniškem jezeru, str. 73-79, Društvo ekologov Slovenije, Ljubljana.
- Martinčič, A. & I. Leskovar, 2002. Vegetacija. V: A. Gaberščik (ured.), Jezero, ki izginja: monografija o Cerkniškem jezeru, str. 81-95, Društvo ekologov Slovenije, Ljubljana.

5.22.8 Geografski oris območja

pSCI območje predstavlja obsežno kraško polje na Notranjskem, ki ga na severni strani omejuje Slivnica, na zahodni in južni pa postojnski Javorniki. Leži na nadmorski višini približno 545 do 550 m. Meje območja so dovolj natančno razvidne na podlagi oblikovanosti terena ter specifične vegetacije.

Slika 5.22: Obris območja pSCI.

5.23 Cvelbar (Črna na Koroškem): skalovje

Nejc JOGAN

5.23.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Zahodno od Črne na Koroškem, na levem in desnem bregu Bistre se pri Cvelbarju na nadmorski višini 620 do 750 m strmo dvigajo silikatne skalnate stene z zelo dobro razvito vegetacijo skalnih razpok, ki je v Sloveniji v nižinah razmeroma redko prisotna in zaradi relativno redke silikatne skalnate podlage tudi osiromašena. Skalovje pri Cvelbarju je edino znano slovensko nahajališče dlakave vudsovke (*Woodsia ilvensis*) ter eno naših redkih nahajališč peščenega netreskovca (*Jovibarba arenaria*).

5.23.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
8220	A	A	A	A	DRED!	Jogan 1993a, 1993b

5.23.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
8220	251	nabiranje rastlin na znanih florističnih lokalitetah	B	-	10	da	ne	
	502	ceste	C	-	10	da	ne	tik ob cesti
	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	B	-		da	ne	potencialno plezališče
	942	plazovi	B	-	50	da	ne	l. 1994
	952	evtrofikacija	C	-	10	da	da	

5.23.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Predvsem skalovje na levem (zahodnem) bregu Bistre, ki sega čisto do asfaltirane ceste Črna-Bistra in po kateri je tudi najlažji dostop do vse bolj obiskane Najevske lipe, bi bilo potrebno razločno zavarovati in opremiti z ograjo ter razlagalnimi tablam. Večji del skalovja je zaradi strmine popolnoma nedostopen in s tem tudi zavarovan, prav na nekaj 10 kvadratnih metrih pri dnu skoraj navpičnega skalovja in torej pod neposrednim vplivom prometa in mimoidočih pa uspeva dlakava vudsovka (*Woodsia ilvensis*).

5.23.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Nikakršna raba ni dopustna! Skrbeti je potrebno, da se pri dnu sten ne povečuje zasenčenost in morebiti odstraniti tudi nekaj drevja, ki uspeva tik pod stenami, v primeru kamnitih plazov je potrebno poskrbeti za hitro odstranitev nanešenega materiala, vendar ne na škodo naravnega skalovja, kakršnokoli umetno utrjevanje sten je nedopustno. Ker je cestišče razmeroma izpostavljeno le kakih 10 m pod skoraj navpičnim skalovjem, bi bilo smiselno cesto premakniti bližje strugi Bistre (torej na drugo stran travnika), s čimer bi dosegli tudi dodatno večjo zaščito najbolj občutljivega dela sten.

5.23.6 Ocena zanesljivosti virov

Zadnje preverjanje stanja na terenu leta 2004.

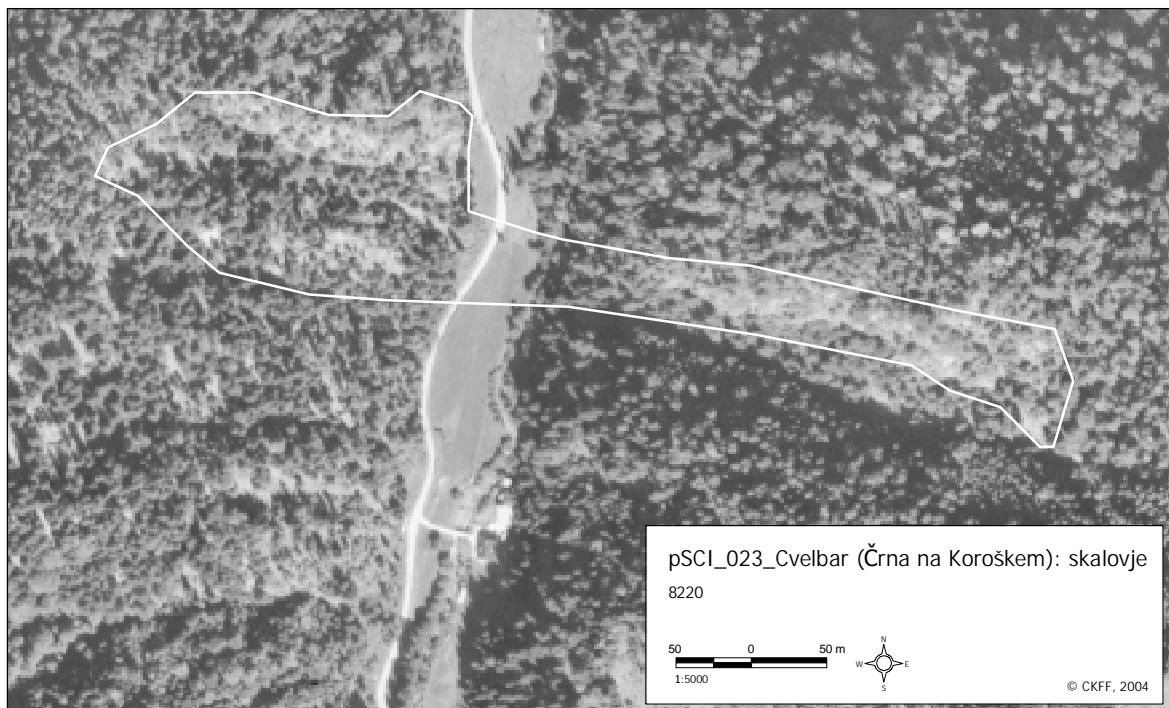
5.23.7 Dodatni viri

Jogan, N., 1993. Botanični presenečenja iz okolice Črne na Koroškem. Proteus, Ljubljana 56(4): 142-145.

Jogan, N., 1993. *Woodsia ilvensis* (L.) R. Br. - novoodkrita vrsta flore Slovenije. Hladnikia, Ljubljana 1: 17-21.

5.23.8 Geografski oris območja

Območje se razprostira na strmih skalnatih pobočjih na obeh straneh pri dnu doline Bistre med Stanečo Bajto in Cvelbarjem do nadmorske višine 850 m.

Slika 5.23: Obris območja pSCI.

5.24 Čatež ob Savi

Sonja ŠKORNIK

5.24.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Na mestu, kjer se reka Krka izliva v reko Savo je manjše območje v obliki trikotnika, kjer so se ohranili danes sicer zelo redki sestoji nižinskih mezobrometumov na karbonatnih rečnih nanosih. V okolici so njive ter intenzivno gojena travišča in pričakovati je, da bodo, v kolikor se ne bodo pravočasno zavarovali, v bližnji prihodnosti tudi ti mezobrometumi, na katerih lahko zaenkrat srečamo še zelo pester in tipičen floristični inventar - vključno z orhidejami kot so steničja kukavica (*Orchis coriophora*), čebeljeliko (*Ophrys apifera*) in čmrljeliko mačje uho (*O. holoserice*) itd. - izgubljeni.

5.24.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6210*	B	B	B	A	DPRIOR	

5.24.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6210*	100	obdelovanje zemlje	C	-	20	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	20	da	ne	
	102	košnja	B	+	70	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	B	-	10	da	ne	
	120	gnojenje	B	-	15	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	-	5	da	ne	
	720	pohojenost, pretirana raba	C	-	2	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoze	B	-	10	da	ne	

5.24.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Ohranjanje še obstoječih površin z ekstenzivno gojenimi nižinskimi mezobrometalnimi travnikov z redno košnjo enkrat do dvakrat letno, brez dognojevanja.

5.24.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Ker je območje travišč zelo majhno, je zelo pomembno, kakšna je raba površin v njihovi neposredni okolici, saj imajo močan vpliv tudi na ta travišča, ki jih želimo ohraniti v trenutnem stanju. Priporočljivo bi bilo opustiti gnojenje na površinah, kjer so se že razvila intenzivno gojena travišča ter preprečiti spreminjanje površin v njive. Zaradi velikega pomena travišč, na katerih uspeva steničja kukavica (*Orchis coriophora*), bi veljalo ta travnik odkupiti in ga vzdrževati prav zaradi omenjene orhideje, ki je izven submediteranskega dela Slovenije na pragu izumrtja.

5.24.6 Ocena zanesljivosti virov

Območje je bilo določeno na podlagi popisov travišč v letu 2000 (Škornik 2000). Kartiranje habitatnih tipov območja je bilo sicer opravljeno leta 2004, vendar neposredno po košnji, zato ni bilo mogoče potrditi prisotnosti orhidej in natančno opredeliti habitatnih tipov. Z gotovostjo vsekakor lahko trdimo, da površine niso prizadeli hujši posegi in da izbira območja za pSCI ni sporna (Erjavec et al. 2004).

5.24.7 Dodatni viri

Erjavec, D., M. Jakopič, B. Trčak & V. Grobelnik, 2004. Kartiranje negozdnih habitatnih tipov, sklop: Spodnja Sava.

Naročnik: RS Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 18 str., pril.

Poboljšaj, K., V. Grobelnik, M. Jakopič, F. Janžekovič, D. Klenovšek, M. Kotarac, I. Leskovar, W. Paill, F. Rebeušek, B. Rozman & A. Šalamun, 2001. Opredelitev ekološko pomembnih območij v predelu spodnje Save in Dobreave ter priprava predloga ukrepov za omilitev posledic na naravi v zvezi z načrtovanimi posegi (poročilo). Naročnik: MOP, ARSO, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 165 str., pril.

Škornik, S., 2000. Suha in polsuha travišča reda *Brometalia erecti* Koch 1926 v Sloveniji [Dry and semi dry grassland of *Brometalia erecti* Koch 1926 order in Slovenia]. Doktorska disertacija. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 163 str.

5.24.8 Geografski oris območja

Območje predstavlja trikotnik na sotočju Krke in Save.

Slika 5.24: Obris območja pSCI.